

2016

BANKEN

Kvinesdal Sparebank

DINE DRØMMER - VÅR UTFORDRING

ÅRSRAPPORT

2016

STYRETS ÅRSBERETNING

Styret i Kvinesdal Sparebank 2016.
Bak f.v.: Jens Unhammer, Berit Elve, Per Versland (Varamedlem), Bente Haugland og Thomas Luraas.
Foran f.v.: Banksjef Svein Hermansen, leder Arne Gravdal og Merete Nilsen Rannestad (Varamedlem).

Nøkkeltall	2016	2015	2014	2013	2012
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1,76 %	1,64 %	1,71 %	1,53 %	1,65 %
Driftsinntekter	0,85 %	0,85 %	0,95 %	0,86 %	0,63 %
Driftskostnader	1,44 %	1,50 %	1,49 %	1,45 %	1,46 %
Resultat for regnskapsåret	0,93 %	0,68 %	0,72 %	0,58 %	0,42 %
Egenkapitalrentabilitet før skatt	12,31 %	10,09 %	9,97 %	9,51 %	7,41 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	9,95 %	7,55 %	7,45 %	6,50 %	5,14 %
Kostnader i % av totale inntekter	55,36 %	59,95 %	56,06 %	60,43 %	64,06 %
Kostnader i % av totale inntekter eks. kursgevinster/tap	56,45 %	58,55 %	56,49 %	60,54 %	65,41 %
Tap i % av brutto utlån	0,09 %	0,09 %	0,29 %	0,13 %	0,23 %
Kapitaldekning	19,55 %	18,59 %	18,82 %	19,29 %	18,48 %
Kjernekapitaldekning	17,34 %	16,54 %	17,99 %	18,24 %	15,73 %
Ren kjernekapitalandel	15,13 %	14,48 %	14,44 %	13,52 %	11,57 %
Uvektet kjernekapital	9,09 %	8,36 %	8,36 %		
12 mnd forvaltningsvekst	3,97 %	7,96 %	9,92 %	-7,24 %	2,82 %
12 mnd utlånsvekst	-0,39 %	7,20 %	10,67 %	-3,20 %	1,73 %
12 mnd utlånsvekst inkl Eika Boligkreditt AS	1,73 %	9,08 %	13,35 %	2,36 %	1,63 %
12 mnd innskuddsvekst	4,58 %	5,89 %	6,50 %	-7,42 %	10,12 %
Innskudd i % av utlån	88,67 %	84,46 %	85,51 %	88,86 %	92,90 %
LCR	121	135	80		
NSFR	125	132	140		
Likviditetsindikator konsolidert 1	105,6	107,2	106,4		
Likviditetsindikator konsolidert 2	112,8	114,2	111,4		

BANKEN

Utviklingen i norsk og internasjonal økonomi

2016 var et år preget av store omveltninger på den politiske scenen. Med blant annet «Brexit» går den globale økonomien en mer usikker fremtid i møte. For Norges del ble utviklingen spesielt preget av den pågående omstillingsprosessen som var en sentral årsak til at veksten endte på det svakeste siden finanskrisen.

Global utvikling

Fjoråret ble innledet med betydelig markedsturbulens og frykt for ny global krise. Usikkerhet om Kinas økonomiske situasjon var en av faktorene som førte til at oljeprisen falt ned til under 30 USD per fat i januar. Gjennom året steg oljeprisen til noe over 50 USD fatet, etter blant annet enighet om produksjonskutt i OPEC-landene mot slutten av året. Verdens børser endte, etter den svært svake starten, med en god utvikling sett under ett.

I eurosonen endte veksten i 2016 på 1,7 prosent, hvilket var en lavere veksttakt enn det foregående året. Utviklingen var imidlertid bedre enn ventet og ble trukket opp av økt vekst i privat forbruk som følge av lav inflasjon og derigjennom høyere vekst i husholdningenes realinntekt. Fremover er det derimot utsikter til økt prisvekst som vil kunne avdempe denne positive utviklingen. I tillegg er det betydelig usikkerhet knyttet til Storbritannias fremtidige handelsavtale med EU og ikke minst i forbindelse med valg i flere europeiske land gitt populariteten til EU-skeptikere. Den europeiske sentralbanken har fortsatt sin svært ekspansive pengepolitikk med negativ styringsrente kombinert med kjøp av store volumer verdipapirer («kvantitative lettelsers»). Kjøpsprogrammet skal vare ut 2017, men kan forlenges dersom sentralbanken anser det som nødvendig.

Det økonomiske bildet i USA er vesentlig bedre enn i eurosonen. 2016 var riktignok preget av et svakt første halvår, men aktiviteten tok seg opp mot slutten

av året. Arbeidsmarkedet har hatt en positiv utvikling over en lengre periode og inflasjonen har begynt å stige. Som en konsekvens har sentralbanken FED økt styringsrenten to ganger, i desember 2015 og desember 2016. Det ventes at FED vil øke renten ytterligere fremover, men antall hevinger vil trolig begrenses av hensynet til verdien av USD gitt den ekspansive pengepolitikken i eurosonen, Storbritannia og Japan. Samtidig er det ventet en betydelig mer stimulerende finanspolitikk etter skiftet av president i USA. Potensielt høyere aktivitet og prisvekst vil tale for et høyere amerikansk rentenivå.

Veksten i fremvoksende økonomier endte i 2016 på 4,1 prosent, betydelig over veksten i industriland. Kina bidrar vesentlig til denne utviklingen og har foreløpig unngått en hard landing, som følge av blant annet en mer ekspansiv pengepolitikk og god forbruksvekst. For å nå myndighetenes vekstmål er imidlertid kreditt og investeringer sentrale bidragsfaktorer, noe som kan gi økt risiko på sikt. Dette hindrer også omstillingen mot forbruk som en hoveddriver for den økonomiske aktiviteten. I tillegg eksisterer det andre risikomomenter, som myndighetenes tiltak for å stanse boligspekulasjon samt økte kapitalstrømmer ut av landet, gitt høyere dollarrenter og forventninger om svakere yuan.

Norsk økonomi

Veksten i norsk fastlandsøkonomi endte på 0,7 prosent i 2016, en nedgang fra 1,1 prosent i 2015. Dette var det svakeste året siden finanskrisen og bærer preg av at økonomien befinner seg i en omstillingsprosess. Utsiktene fremover vurderes som positive, men det eksisterer endel usikkerhet om hvor raskt aktiviteten vil ta seg opp.

Oljeprisen bunnet ut i januar 2016, mens steg deretter gjennom året. Dette var godt nytt for en petroleumsnæring som fortsatt befinner seg i en krevende situasjon. En høyere oljepris har ført til en sterkere krone, noe som har redusert konkurranseevnen til tradisjonell eksportnæring i senere tid. Kronen er dog svakere enn i perioden før oljeprisen begynte å falle høsten 2014. Oljeinvesteringene ble ytterligere redusert i 2016. Nivået falt, i likhet med det foregående året, med om lag 15 prosent. Ifølge Norges Bank vil investeringsnivået reduseres med i overkant av 11 prosent i 2017, hvilket vil ha en negativ påvirkning på veksten i norsk økonomi.

Med økt arbeidsledighet og lav aktivitet i økonomien generelt var det ventet at veksten i boligprisene skulle avdempes som i 2015. Som følge av blant annet lavere boliglånsrenter snudde prisutviklingen imidlertid oppover, og endte med en vekst på 8,3 prosent for landet som helhet. Utviklingen var preget av regionale forskjeller, med svært kraftig vekst i Oslo og negativ vekst på Sør-Vestlandet, som er blitt hardest rammet av virkningene av oljeprisfallet. Myndighetene har lenge vært bekymret for utviklingen i boligprisene, særlig ettersom det bidrar til å øke husholdningenes gjeldsvekst. For å begrense veksten besluttet Finansdepartementet å skjerpe kravene i boliglånsforskriften fra og med 1. januar 2017. Endringene inkluderer en maksimalramme på lån tilsvarende fem ganger brutto inntekt og mer restriktive regler for Oslo. Boliglånsforskriften gjelder frem til 30. juni 2018. Pengepolitikken ble holdt svært ekspansiv gjennom 2016. Hovedstyret i Norges Bank gjennomførte ett rentekutt i mars, fra 0,75 prosent til 0,5 prosent. Sentralbanken har ikke lagt opp til videre reduksjon av styringsrenten i sin prognose, men utelukker heller ikke et negativt rentenivå skulle norsk økonomi treffes av store negative forstyrrelser.

Utover det rekordlave rentenivået bidrar også finanspolitikken positivt til veksten. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, anslås å ha økt til 206 milliarder kroner i 2016. For 2017 anslås dette underskuddet å øke til 226 milliarder kroner. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge innebærer dette en vekstimpuls på 1 prosent i 2016 og 0,4 prosent i 2017. I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (målt ved inngangen til året) vil underskuddet utgjøre 3 prosent i 2017, noe som er 1 prosentpoeng mindre enn handlingsregelen for bruk av midler fra fondet i statsbudsjettet tillater.

Kilde: Sparebankforeningen

Markedet

Den økonomiske utviklingen som har preget norsk økonomi har også påvirket vårt distrikt. Konkurransesituasjonen i vårt markedsområde er fremdeles stor, spesielt knytter dette seg mot privatmarkedet og boliglån til ungdomsgruppen.

På tross av dette har BANKEN hatt en flott vekst i privatmarkedet hvor privatkunden ønsker å benytte vår bank til både boliglån og øvrige bankprodukter, som har gitt de resultatene vi ønsket oss. Banken har i henhold til sine strategier fortsatt å styrke seg innen personmarkedsområdet, holdt

næringsengasjementene på omtrent samme nivå som året før, men fortsatt sin reduksjon i kundens eksponering i valutalån. Totalt har banken fått ca 900 nye privatkunder i 2016 og hadde en utlånsvekst på ca 70 mill kroner, som knytter seg i sin helhet til kunder i privatmarkedet. Vår mulighet til bruk av boligkredittselskap er fortsatt viktig, og vi hadde ved utgangen av 2016 en portefølje på 1057 mill kroner via Eika Boligkreditt AS, som er en økning på 68 mill kroner fra året før.

Banken har klart å opprettholde sin betydelige markedsposisjon i Kvinesdal, har holdt vår posisjon som en bank for hele Listerregionen og styrket vår lønnsomhet ved salgskontorene i Kristiansand, Lyngdal og Sirdal.

Banken videreutvikler sine produktpakker og er i dag, sammen med Eikas produktspekter, - konkurransedyktig på både kvalitet, innhold og pris. Ungdomspakken, "Heilt Rått" som retter seg mot ungdom i aldersgruppen 13 til 18 år er fortsatt en suksess. Nærmere 400 ungdommer nytter seg i dag av kortet. I tillegg til vanlige banktjenester gir dette også mulighet for deltagelse og rabatt på fritids- og kulturaktiviteter.

Som en videreføring av dette segmentet har vi egen produktpakke for studenter, samt boliglånspakke til ungdom i aldersgruppen 18 til 33 år. BANKEN Ung har medført at vi har opprettholdt kundekontakten med ungdom og førstegangsetablerere. En videreførsel er produktet BANKEN Lojal som støtter opp om vår strategi om å ha kundeforhold som er langsiktige med nære og trygge relasjoner.

Gjennom bankens spareprodukter, spesielt Superspar, Spar32 og BANKEN Spar har vi klart å opprettholde bankens mål om innskuddsdekning som ved utgangen av året utgjorde i overkant av 2 milliarder kroner, som gav en innskuddsdekning på 88,67 %.

Innføring av smart app med oversikt og overføring av beløp via smarttelefon er blitt en flott og svært populær løsning for våre kunder, og viser at med godt samarbeid med mange andre banker gjennom EIKA, er vi svært konkurransedyktig på den nye teknologien.

Banken har fortsatt en betydelig portefølje innen forsikringsprodukter og spesielt har våre kunder blitt mer bevisst i forhold til personforsikring, både for voksne og barn. Banken vil fortsatt satse innen forsikring og flere ansatte har

gjennomført bransjens kompetansekrav som autorisert rådgiver.

Våre salgskontor i Kristiansand og Sirdal har gjennom året hatt fin volumøkning tross sterk konkurranse i markedet. Både i Lyngdal og i Kvinesdal hvor vi har samlokalisert oss med Aktiv Eiendomsmegling, har dette gitt et bredere spekter og mer komplett finanshus for å dekke kundens totale behov. Våre åpninger både i Sirdal og Lyngdal med nye moderne og fremtidsrettet salgskontor, i kombinasjon med lansering av nytt design, layout, logo og ikke minst kunderådgivernes måte å opptre overfor våre kunder, har vært en suksess. I 2016 videreutviklet vi prosjektet «aktiv kundeomsorg» med Helhetlig Økonomisk Gjennomgang (HØR) som har som hensikt å ha bedre kvalitet i vår kunderådgiving. Våre verdier – Nær, trygg og engasjert skal i dette konseptet bli enda mer tydelig ved vår kontakt med kunden. Dette opplever vi som svært positivt, og gir inspirasjon og grunnlag for å fortsette vårt mål om å ha de mest fornøyde kunder.

Strategi og strategisk samarbeid

Kvinesdal Sparebank er en selvstendig bank med lokal forankring. Banken har i dag hjemsted i Liknes i Kvinesdal og har en sterk markedsposisjon i kommunen. Etableringen med salgskontor i Kristiansand og nye bankkonsepter i både Sirdal og Lyngdal har vært med på å spre bankens virksomhet over et større geografisk område, og en stor andel av våre kunder, spesielt innen privatmarkedet har tilhold utenfor hjemstedet.

Kvinesdal Sparebank har en eierandel i Sør-Vest Megleren (Aktiv Eiendomsmegling) og har samlokalisert våre virksomheter både i Kvinesdal og Lyngdal. I 2016 ble banken medeier med 50 % i regnskapskontoret Merkantil Service AS, og som i dag har kontorer i bankbygget i Liknes.

Vår erfaring som egenkapitalbevisbank, har vært positiv på flere områder. Krav til kvalitet og lønnsomhet er styrket ved at enda flere er opptatt av banken gjennom sitt eierskap, samt at vi har styrket vår soliditet i kroner med økt kjernekapital. Dette vises igjen i gode resultater også for 2016.

Vår visjon er "Dine drømmer – Vår utfordring" og vår verdiplattform "nær, trygg og engasjert" har vært med å bygge opp gode kunderelasjoner.

Kvinesdal Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS og en av 73 lokalbanker i Eika Alliansen. Lokalbankene, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt

utgjør Eika Alliansen. Eika Alliansen er en av Norges største finansgrupperinger, med en samlet forvaltningskapital på 360 milliarder kroner.

Lokalbankene ved din side

Lokalbanker har bidratt til økonomisk utvikling og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Lokalbankene i Eika Alliansen har full selvstendighet og styring av egen strategi og sin lokale merkevare. Nærhet og personlig engasjement for kundene og lokalsamfunnet, kombinert med inngående kunnskap om kundenes behov og bedriftenes lokale marked, er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn. Lokalbankene i Eika Alliansen er dermed unike og viktige økonomiske bidragsytere til vekst og utvikling for både privatpersoner og norsk samfunns- og næringsliv. I første rekke gjennom sitt engasjement for lokalsamfunnet og som tilbyder av økonomisk rådgiving, kreditt og finans- produkter tilpasset lokalt næringsliv og folk flest. Lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet. Med ca 200 bankkontorer i 120 kommuner representerer lokalbankene en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til verdiskaping i mange norske lokalsamfunn.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen og konsernets visjon er «Vi styrker lokalbanken». Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Eika Gruppen utvikler og leverer tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som sikrer kundene, bankene og deres lokalsamfunn vekst og utvikling. Konkret innebærer det blant annet å levere en komplett plattform for bank- infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppen har et prosjekt- og utviklingsmiljø som utvikler nye, digitale løsninger for lokalbankene. Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende konsepter. Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes

næringspolitiske interesser. Eika Gruppens samlede leveranser sikrer lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er en del av Eika Alliansen og eies av 71 lokalbanker og OBOS. Selskapet er en av de største kredittforetakene i Norge og hadde ved utgangen av 2016 en forvaltningskapital på 96 milliarder kroner.

Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene i Eika Alliansen tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet er en aktiv utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett både i det norske og internasjonale finansmarked. Ved utgangen av 2016 har Kvinesdal Sparebank finansiert 1,057 milliarder kroner i Eika Boligkreditt, og har en eierpost i selskapet på 1,48 %. Eierskapet i Eika Boligkreditt anses som strategisk viktig for BANKEN.

Resultatet

Forutsetning av fortsatt drift

Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp etter gjeldende regler og under forutsetning av fortsatt drift. Etter styrets mening gir resultatet og balanse med tilhørende noter fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet. Styret er ellers ikke kjent med forhold etter årsskiftet som påvirker bedømmelsen av resultat og stilling.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Banken hadde i 2016 netto rente- og kredittprovisjonsinntekter på 50,2 mill kroner (mot 44,1 mill kroner i 2015), som er økning fra 1,64 % til 1,76 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Årsaken til dette knytter seg til flere forhold. Vi har bedret marginen med lavere innlånskostnad, samt priset utlån i større grad i forhold til engasjementenes risiko. Det er betalt avgift til Bankenes Sikringsfond på 1,5 mill kroner som reduserer rentemarginen.

Andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter er 24,1 mill kroner (22,8 mill kroner) som prosentvis er på samme nivå som 2015. Provisjons- og gebyrinntekter er redusert med 2 mill kroner. Dette skyldes først og fremst lavere provisjon på vår forsikringsportefølje, som igjen har sin årsak i større forsikringsoppgjør etter uværet Synne.

Samt har banken mottatt lavere gebyrinntekter fra Eika Boligkreditt. Vi har mottatt utbytte fra Eika gruppen AS på 2,2 mill kroner og fra Eika Boligkreditt AS på 2,6 mill kroner. Bankens portefølje av obligasjoner forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS og banken har i 2016 hatt en urealisert kursgevinst på 1,4 mill kroner.

Driftskostnader

Lønn- og generelle administrasjonskostnader er 29,7 mill kroner (24,9 mill kroner). Lønn er økt med 0,3 mill kroner og pensjoner er redusert med 0,4 mill kroner. Utgifter til datautvikling og elektroniske løsninger for kunden har økt med 0,7 mill kroner. Andre driftskostnader er redusert med 3,8 mill og dette skyldes hovedsakelig at kostnader til Eika er flyttet herfra til lønn- og generelle administrasjonskostnader. Sum driftskostnader er 41 mill kroner (40 mill kroner) og i prosent av forvaltningskapital redusert til 1,44 % (1,50 %). Kostnader i prosent av inntekter (eksklusiv kurstap/gevinst på verdipapirer og valuta) er 55,36 % (59,95 %).

Tap og nedskrivninger

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert i samsvar med Finanstilsynet sine retningslinjer. Netto tap utgjør 2,1 mill kroner og tapskostnaden utgjør da 0,07 % av brutto utlån. Dette er på samme nivå som fjoråret. Banken har i 2016 konstatert tap på tidligere avsetninger slik at individuelle nedskrivninger er redusert med 15,8 mill kroner. Gruppevis nedskrivninger er vurdert etter bankens retningslinjer og modell og som ved utgangen av året utgjør 11,8 mill kroner.

Skatt

Skattekostnaden er beregnet til 6,3 mill kroner. (6,1 mill kroner)

Disponering av resultat

Resultat av ordinær drift før skatt og tap er et overskudd på 33,1 mill kroner (26,8 mill kroner). Overskudd etter skatt er 26,5 mill kroner (18,3 mill kroner) som styret foreslår fordelt mellom eierne av egenkapitalbevis og fond til banken etter følgende fordeling:

Resultat for regnskapsåret	kr	26 475 924,88
Avsatt til gavefond	kr	300 000,00
Utbytte på egenkapitalbevis	kr	1 925 000,00
Overført til sparebankens fond	kr	19 368 159,75
Overført til utjevningsfond	kr	4 882 765,13

Balansen

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 2.901 mill kroner (2.790 mill kroner). Inklusiv

utlån via Eika BoligKreditt AS har banken en forvaltningskapital på 3.957 mill kroner (3.778 mill kroner) som er en økning på 4,7 %.

Utlån

Samlet utlån til kunder utgjorde ved årsskiftet 2.389 mill kroner (2.398 mill kroner), som tilsvarer en prosentvis reduksjon på ÷ 0,39 % fra i fjor. Garantiansvaret utgjorde 63 mill kroner (97 mill kroner). Ubenyttede rammekreditter utgjorde 200 mill kroner (208 mill kroner). Bankens utlånsreduksjon knytter seg i hovedsak til bedriftsmarkedet. Banken benytter Eika Boligkreditt AS til avlastning av boliglån innenfor 60 % av boligens verdi, og har en portefølje ved utgangen av året på 1.057 mill kroner. Bankens garantiansvar er på 10 mill kroner. Utlånsøkning inklusiv Eika Boligkreditt AS ble 1,73 % (9,08 %). Av samlet utlån og garantier utgjør 81,2 % (80 %) til privatkunder og 18,8 % (20 %) til bedriftskunder hensyntatt bankens portefølje av personkundelån i Eika Boligkreditt AS. Den geografiske fordeling av utlånsporteføljen viser at 86,7 % (85 %) av utlånsvolumet er knyttet til Vest Agder fylke.

Innskudd

Innskudd fra kunder utgjorde 2.118 mill kroner (2.026 mill kroner) ved årsskiftet. Dette er en økning på 4,6 % (5,9 %). Bankens målsetting for innskuddsdekningen er større enn 85 % og var ved årsskiftet 88,7 % (84,5 %) i forhold til utlån i egen balanse. Inkludert lån overført til Eika Boligkreditt var innskuddsdekningen på 61,46 % (59,80 %). Personkundene står for 72,7 % av innskuddene mot 71 % i 2015. Banken har en tilfredsstillende spredning av sine innskudd, og styret vurderer likviditetsrisikoen i innskuddsporteføljen som begrenset. Alle innskudd kan reguleres i takt med markedsrenten etter varslingsregler fastsatt i Finansavtaleloven. Styret er meget tilfreds med innskuddsdekningen.

Verdipapirer

Hovedmålet med kjøp av obligasjoner er å dekke krav til likviditet. Banken sin portefølje av obligasjoner er bankens likviditetsreserve og er dermed ingen handelsportefølje.

Egenkapital og kapitaldekning

Bankens egenkapital på 266,2 mill kroner består av sparebankens fond på 197,8 mill kroner, gavefond 1,4 mill kroner, utjevningsfond 14,6 mill kroner, eierandelskapital på 51,7 mill kroner herav egenbeholdning av egenkapitalbevis på 0,2 mill kroner og overkursfond på 0,9 mill kroner. Banken tok i juni 2013 opp et

fondsobligasjonslån på 35 mill kroner og et tidsbegrenset ansvarlig lån på 25 mill kroner samt i november 2015 et fondsobligasjonslån på 10 mill kroner og et tidsbegrenset ansvarlig lån på 20 mill kroner.

Mot slutten av fjoråret vedtok Finansdepartementet å heve den motsykliske kapitalbuffer for de norske bankene fra 1,5 % til 2,0 % fra og med 2018. I tillegg er det innført et strengere krav til ren kjernekapital under det såkalte pilar 2 kravet i kapitaldekningsreglene, (hvor banken venter på Finanstilsynet beslutning om vårt kapitalpåslag). Styret vurderer bankens kapitalforhold som tilfredsstillende sett i sammenheng med risikoprofil og virksomhetsomfang, men gir arbeidet med kapitaldekning høy prioritet inn i det nye året da summen av kravene begrenser bankens handlefrihet. Bankens ansvarlige kapital er 303,7 mill kroner som utgjør en kapitaldekning på 19,55 % (18,59 %). Kjernekapitaldekningen er 17,34 % (16,53 %). Bankens rene kjernekapital utgjør ved utgangen av året 235 mill kroner (226 mill kroner) og tilsvarer en prosent på 15,13 (14,48 %). Bankens beregningsgrunnlag for kapitaldekning sett i forhold til forvaltningskapitalen var pr. 31.12.2016 på 53,2 % (56 %). Egenkapitalrentabiliteten etter skatt utgjør 9,95 % (7,55 %). Uvektet kjernekapital er 9,09 % (8,36 %).

Eierandelskapital

Kvinesdal Sparebank hadde ved utgangen av 2016 en eierandelskapital på 51,7 mill kroner fordelt på 550.000 egenkapitalbevis, hver andel pålydende kroner 94,-. Banken har en egen portefølje på 0,2 mill kroner av egne egenkapitalbevis.

Eierforhold

Totalt antall egenkapitaleiere er 94. Egenkapitalbevisbrøken pr 31.12.2016 er 25,18 % (25,65%).

Utbyttepolitikk

Kvinesdal Sparebank har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens samlede egenkapital. Kvinesdal Sparebank legger til grunn at overskuddet fordeles mellom egenkapitalbeviserne og sparebankens fond i henhold til deres andel av bankens egenkapital. Bankens langsiktige mål er at utbytte til egenkapitalbeviserne skal utgjøre inntil 50 % av overskuddet gitt at kapitalsituasjonen er tilfredsstillende. For 2016 vil det bli utbetalt et utbytte på kroner 3,50 for hvert egenkapitalbevis, som samlet utgjør 1,9 mill kroner.

Investorpolitikk

Banken legger betydelig vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor egenkapitalinvestorer. Informasjonen til markedet formidles gjennom Oslo Børs, bankens hjemmesider, nyhetsbrev og pressemeldinger, samt utsendelse av årsrapport til eierne.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Kvinesdal Sparebank omfatter de mål og prinsipper som banken styres og kontrolleres etter, for å sikre effektiv bruk av bankens ressurser og størst mulig verdiskapning for bankens eiere, innskytere, kunder, ansatte og samfunn. Prinsippene og målene i retningslinjene i "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" er lagt til grunn for bankens virksomhet så langt de passer for vår bank.

Risikoeksponering, internkontroll og compliance.

Virksomheten i Kvinesdal Sparebank skal holdes innen rammen av en lav til moderat risikoprofil. Styret er av den oppfatning at den interne kontroll er i samsvar med «Forskrift om risikostyring og internkontroll». Styret vedtar årlig et prinsippnotat som grunnlag for risikovurdering og bankens internkontroll. Banken har dermed etablert egne risikostrategier, der det er konkretisert styringsmål og rammer. Disse strategiene revideres årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosess.

Internkontroll er en prosess hvor hele banken er involvert. Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontrollrutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen i enkelte situasjoner rapporterer videre til bankens styre.

Utviklingen i risikobildet rapporteres kvartalsvis til styret. Banksjefen gir årlig styret en samlet vurdering av de ulike risikoer. Vurderingen er basert på dokumentasjon fra de ulike virksomhetsområdene i banken. Styret følger månedlig opp den økonomiske utvikling og ut fra en helhetsvurdering er styret av den oppfatning at det er tilfredsstillende kontroll med bankens risikoer. Banksjefens rapport om gjennomføring av internkontrollen samt revisors uavhengige bekreftelse av internkontrollen er på vanlig måte behandlet for 2016. Styret konstaterer at ovennevnte bekreftelser viser at banken har en tilfredsstillende intern kontroll, og drives i henhold til de risikonivåer som styret har fastsatt.

Compliance er risikoen for at banken ilegges offentlige sanksjoner, tap av konsesjon, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Nye regler implementeres fortløpende i banken og compliance ansvarlig rapporterer kvartalsvis til styret.

Banken vurderer gjennom en årlig prosess bankens totale kapitalbehov, ICAAP. Prosessen med vurdering av bankens risiko og kapitalbehov er forankret i styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitaldekningsforskriften vedrørende Pilar III fremkommer på bankens nettside.

Det er tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Strategisk risiko

Dette er risiko for hvordan banken skal kunne tilpasse seg endringer i rammebetingelser og konkurranseforhold. Bankens strategi og utvikling er fastsatt gjennom strategi- og handlingsplaner. Den viktigste forutsetningen for at banken i fremtiden kan være en selvstendig fremtidsrettet, konkurransedyktig og moderne sparebank, er at den har en solid og sunn økonomi. Markedsmessige ambisjoner skal nøye balanseres mot finansiell evne og til å ta på seg risiko. Gjennom god risikostyring skal banken fremstå med en inntjening og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar og med mål om å skape mest mulig verdier for alle interessenter, kunden, samfunnet, medarbeiderne, banken og eierne. Banken har vist evne til raskt å tilpasse seg nye rammevilkår og som liten institusjon med evne til å gjøre raske vedtak for å tilpasse seg endrede markedsvilkår. Styret har fokus på at små organisasjoner har utfordringer med å holde på og utvikle kompetanse innenfor kritiske felter, etterlevelse av myndighetskrav og myndighetsrapportering.

Strategisk risiko har løpende oppmerksomhet fra styret og ledelsen i banken, og samlet sett vurderes ut fra dagens situasjon som moderat.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er historisk sett den største risiko i bankdrift og utgjøres primært av to forhold: Manglende betjeningsevne hos låntager, og underliggende pant eller annen sikkerhet som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig dersom det skal påføre banken tap. Kredittrisikoen i banken er primært

knyttet til utlåns- og garantiportefølje og delvis til verdipapirbeholdningen.

Bankens aktivitet på kredittrisikoområdet styres av strategiplan, risikopolicy, kredittrisiko og kreditthåndbok. Styringsdokumentene revideres årlig av styret. Kredittpolicyen gir rammer for eksponering, geografisk markedsområde, organisering m.v. og «Retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis» fra Finanstilsynet er innarbeidet. Styret har delegert en utlånsfullmakt til banksjefen, som har delegert den videre i organisasjonen, basert på kompetanse og risiko. Banken kjøper fra 01.02.2017 depottjenester fra Eika depotservice. I denne avtalen ligger også kvalitetskontroller på alle innkommende kredittsaker. Eika depotservice rapporterer kvalitet til banken periodisk.

Med bakgrunn i Finanstilsynets forskrifter og interne retningslinjer gjennomgår banken hvert kvartal utlånsporteføljen med henblikk på å identifisere mulige tapsutsatte engasjementer.

Tapskostnad for 2016 utgjør 2,1 mill kr som utgjør 0,07 % av samlet utlån. Individuelle og gruppevis nedskrivninger på utlån utgjør ved årskiftet samlet 17,3 mill kroner.

Bankens utlånsportefølje er fordelt med 73,6 % utlån til privatkunder og 26,4 % utlån til næringsliv. Inklusiv Eika Boligkreditt AS utgjør den prosentvise fordelingen 81,2 % utlån til privatkunder og 18,8 % til næringsliv. Bankens utlån er risikoklassifisert med den nye klassifiseringen, RKL 1-12. Banken baserer overvåking og tapsvurderingen på denne klassifiseringen. Kunder innenfor 8-12 er definert som høy risikogruppe. Det arbeides kontinuerlig med høyrisikoengasjementene og kvaliteten generelt i kredittsaker for å oppnå egne strategiske mål knyttet til engasjementene våre.

For næringslivsporteføljen pr 31.12.2016 utgjorde risikoklassene 1-3 (lav risiko) 21,5 % av totale utlån, ubenyttede trekkrettigheter og garantier, mens risikoklasse 4-7 (normal risiko) utgjorde 53,9 %. Høyrisikoklassene 8-10 utgjorde samlet 17,1 % av porteføljen. Øvrige risikoklasser utgjør 7,5 %. Risikofordelingen har løpende blitt rapportert til styret.

Bankens målgruppe for næringsvirksomhet er mindre bedrifter, og banken har stort fokus og klare mål på størrelsen av enkeltengasjement. Bankens interne retningslinjer sier at en kunde ikke skal utgjøre mer enn 20 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved årskiftet er ingen av våre engasjement konsolidert over denne grensen.

Store engasjement over 10 % av ansvarlig kapital skal over tid ikke utgjøre mer enn 65 % av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskiftet utgjør store engasjementer 37,6 % av bankens ansvarlige kapital mot i fjor 45 %. Herav 3 kredittengasjement og i tillegg blir investering i aksjer i Eika Boligkreditt AS regnet som stort engasjement.

Rapporteringen som viser misligholdte lån over 90 dager er på 33,0 mill kroner (20,4 mill kroner) ved utgangen av året, mens misligholdt over 30 dager er på 48,1 mill kroner (60,4 mill kroner). Ingen garantier er misligholdt. Banken har pr. 31.12.2016 stilt garantier for kunders valutaeksponering på 17 mill kroner, eller 0,6 % av samlede utlån og garantier, som er en reduksjon på 21 mill kroner fra 2015.

Styret har satt mål for sammensetting av kredittporteføljen, herunder andel høyrisikoengasjementer, andel store engasjementer, konsentrasjonsrisiko og konjunkturutsatte bransjer og krav til dokumentasjon og kredittkvalitet. Dette følges opp av styret via kvartalsrapportering som gir et godt og oversiktlig bilde av bankens totale risikoområder, herunder også marked, likviditet og operasjonell risiko.

Styret følger risikoen i porteføljen løpende og mener at banken i dag har gode rutiner for oppfølging av engasjementene.

Også til verdipapirer er det knyttet kredittrisiko. Det er utarbeidet retningslinjer for likviditets-plasseringer. Det skal bare investeres i offentlige- og finansobligasjoner. Banken vurderer kredittrisikoen på verdipapirene som lav. Den samlede kredittrisikoen i banken vurderes i dag som moderat.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke har tilstrekkelig med likvider på et bestemt tidspunkt til å møte de forpliktelser som forfaller, benevnes likviditetsrisiko. Kvinesdal Sparebank styrer sin likviditetsrisiko gjennom vedtatt policy. Dokumentet revideres minimum årlig av styret. Banken skal etter retningslinjene ha lav risiko. Her er måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, krav til lengden banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. Det er etablert beredskapsplan for likviditet med tilhørende stresstest og prognose.

Banken har mål om en innskuddsdekning på > 85 % .Ved utgangen av året var innskuddsdekningen 88,7 %. Bankens likviditetsindikatorer 1 og 2 på konsolidert

basis var 31.12.2016 på 105,6 % og 112,7 % som er innenfor Finanstilsynets anbefaling på henholdsvis 105 % og 110 %. Bankens LCR er 31.12.2016 121.

Likviditetsreserven består av innskudd i Norges Bank og en portefølje av obligasjoner og OMF som er lett omsettelige. Det vesentligste av porteføljen er deponert i Norges Bank som grunnlag for låneadgang. Banken har trekkrettighet i DNB på 85 mill kroner. Ved å overføre boliglån til innenfor 60% av verdi til Eika Boligkreditt AS har banken anledning til å frigjøre kapital og bedre likviditetssituasjonen. Det er klargjort lån som kan overføres om nødvendig. Underlikviditeten er i hovedsak sikret med langsiktige innlån. Banken har sju senior obligasjonslån på til sammen 347 mill kroner. Disse er inngått med en løpetid på 2-4 år. I tillegg har banken et sertifikatlån på 30 mill kroner som har forfall 10.02.2017 hvor refinansiering er sikret.

Lån formidlet til Eika Boligkreditt AS er utelukkende godt sikrede lån og banken forventer ikke at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 2 % mislighold i porteføljen vil dette utgjøre 21 mill kroner. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til Eika Boligkreditt AS er etter bankens vurdering begrenset.

Likviditeten følges opp daglig og det rapporteres kvartalsvis til styret. Styret vurderer likviditetsrisikoen til å være tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko knytter seg til endringer i rente-, kurs og valutativå i forhold til bankens eksponering innenfor de forskjellige virksomhetsområder. Styret har fastsatt grenser for eksponering innenfor ovennevnte områder. Policyene revideres minimum årlig.

Renterisiko

Renterisikoen er knyttet til innlån, innskudd, utlån og verdipapirbeholdningen. I all hovedsak har banken flytende rente på både innskudd og utlån, og det er god balanse i rentebindingstiden. Banken kan raskt tilpasse både innskudds- og utlånsrenten ved endringer i det generelle rentenivået. For utlån med fast rente er renterisikoen i hovedtrekk sikret med rentebytteavtaler. Alle fastrenteinnskudd har forfall på ett år eller kortere. Durasjonen på obligasjonsporteføljen var 0,15 pr 31.12.2016. Banken skal ikke ha mer enn 1,0 i durasjon på obligasjonsporteføljen. Renterisiko i balansen utgjør 0,4 mill kroner og er

innenfor bankens interne rammer. Renterisikoen i banken vurderes således som lav.

Kursrisiko

Kursrisiko oppstår når bankens aksje- og obligasjonsbeholdning får verdien fastsatt av markedsutviklingen. Bankens obligasjonsbeholdning er plassert i papirer som forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS og porteføljen er en funksjon av løpende likviditetsstyring og lovpålagte krav til likviditet. Styret har fastsatt rammer for sammensetning og styring av porteføljen med meget begrenset rente- og kredittisiko. Styret får kvartalsvis rapport over omsetning og status, og bankens regnskapstall justeres hver måned i forhold til kursutviklingen på obligasjonsbeholdningen. Bankens beholdning av aksjer består av anleggsaksjer hvor den største strategiske plassering er i Eika Boligkreditt. Beholdningsoversikt og verdier rapporteres styret hvert kvartal. Totalt sett anses kursrisikoen som moderat.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap ved at kursen mellom norske kroner og utenlands valuta skal ende seg i disfavør av den valutaposisjonen banken måtte ha. Banken har ved utgangen av året valutarisiko knyttet til en ubetydelig kontantbeholdning samt en mindre aksjebeholdning av anleggsaksjer i utenlandsk valuta. Banken har ellers ingen balanseposter i utenlandsk valuta. Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Per 31.12.2016 er denne garantien på 17 mill kroner. Lånene er sikret med pant. Banken vil på disse garantiene kun ha en valutarisiko dersom kunden skulle misligholde lånet. Styret vurderer at banken har lav risiko knyttet til slike garantier. Valutarisikoen på egen balanse vurderes som lav.

Operasjonell risiko

Dette er risiko knyttet til organisasjon, ansatte, systemer, maskiner og bygg. Kartlegging og overvåking av operasjonell risiko gjennomføres i henhold til Finanstilsynets «Forskrift om risikostyring og internkontroll», «Forskrift om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)», «Lov om behandling av personopplysninger med tilhørende forskrift» samt «Lov om hvitvasking og terrorfinansiering med tilhørende forskrift».

Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontrollrutiner. Kombinasjon av egne erfaringer og data fra erfaringsdatabaser tilsier at eventuelle

svikt i IT-løsninger sannsynlig er den største operasjonelle risiko for en bank på vår type. Banken har også fokus på hvordan vi best mulig kan etterleve og tilpasse oss nye lover og forskrifter, både gjennom egen kompetanse på området og ved hjelp av våre samarbeidspartnere Eika Gruppen as og Eika VIS.

Banken har således innrettet sin virksomhet for å redusere denne risikoen mest mulig gjennom gode rutiner og systemer, holdninger, kompetanse, forsikring og overvåking gjennom internkontrollen. Samlet sett vurderes operasjonell risiko ved utgangen av året som moderat.

Personal, arbeidsmiljø, likestilling, ytre miljø og samfunnsansvar.

Viser til bankens egen rapport om Samfunnsansvar for 2016.

Utsiktene fremover

Kvinesdal Sparebank har som mål å styrke sin posisjon som en selvstendig, fremtidsrettet og konkurransedyktig bank for alle typer banktjenester. Banken har en sterk posisjon i sitt nærområde. Ved å ha Listerregionen som vårt markedsområde skal vår posisjon ytterligere styrkes. Salgskontorer i Kristiansand, Sirdal og Lyngdal og tett samarbeid og samlokalisering med Aktiv Eiendomsmegling skal gi oss ønsket vekst innen alle typer banktjenester. Banken har styrket sin posisjon i Sirdal ved overgang til nye moderne lokaler og hvor vi i Lyngdal har tatt enda et steg med å gjøre BANKEN til en møteplass, og hvor vi ønsker å ha tette og gode relasjoner med våre kunder.

Kvinesdal Sparebank har en lojal kundemasse, og vi scorer høyt på kundens tilfredshet med banken. Gjennom vår verdiplattform, - nær, trygg og engasjert, skal vi fortsette å utvikle banken, yte god service og ta vare på den tillit som kundene viser oss.

2017 vil også ha sine utfordringer for banken. Større konkurranse og ytterligere

press på marginene gir oss utfordringer på lønnsomhetssiden, og myndighetenes regulatoriske endringer, og stadig nye krav til kapital er utfordrende for små lokale sparebanker. Innføring av finansskatt på lønn med 5 % og overskudd med 1 % fra 2017 er også en del av totalbilde. De endringer vi ser med betydelig nedbygging av filialer fra flere banker, gir oss både noen utfordringer, men også muligheter. Vi må være svært bevisst den økte kostnaden vi får med og ha salgskontoret og nærhet til kunden, som skal gi konkurransefortrinn med flere og mer fornøyde kunder og derav gi nødvendig lønnsomhet. Digitalisering er en viktig forutsetning, men vi skal aktivt bruke vår fysiske tilstedeværelse med gode kundeopplevelser som en del av vår langsiktige konkurransekraft. Vårt sterke fokus på kunden og styrking av kompetansesiden i alle ledd, gjør oss trygge på at Kvinesdal Sparebanks kan se nye 150 år med gode og konkurransedyktige banktjenester i regionen.

Vi har også i årets beretning utarbeidet et eget kapittel knyttet til samfunnsansvar og hvor bankens posisjon og sentrale rolle i utvikling og modernisering av lokalsamfunnet kommer frem. Det er viktig for BANKEN at det gror rundt oss, og vi ser stor verdi i alt som kan bidra til å styrke lokalsamfunnet.

Et resultat før skatt på 32,8 millioner kroner, stabil utvikling i bankens kjernevirksomhet og gode resultater i provisjonsinntekter bekrefter bankens solide posisjon i lokalmarkedet, og banken er enda bedre rustet til å møte våre kunders forventninger og behov.

Takk for godt samarbeid

Styret takker alle kundene som har benyttet seg av bankens tjenester og produkter. Styret vil også takke alle medarbeidere og tillitsvalgte for godt samarbeid i året som gikk.

Vi håper samarbeid og felles innsats skal gi positiv utvikling for banken og regionen i årene framover.

Kvinesdal, den 9. mars 2017

Arne Gravdal (leder) Bente Haugland Jens Unhammer

Thomas Luraas Berit Elve Svein Hermansen (banksjef)

Kvinesdal Sparebanks

SAMFUNNSANSVAR

Corporate Social Responsibility (CSR)

Om Kvinesdal Sparebank

Kvinesdal Sparebank ble etablert i 1870. Vi har hjemsted i Kvinesdal og salgskontor i Kristiansand, Sirdal og Lyngdal.

Kvinesdal Sparebank skal styrke sin posisjon som en selvstendig, fremtidsrettet, konkurransedyktig og moderne bank for alle typer banktjenester.

Med kompetente og engasjerte medarbeidere skal vi ha kundeforhold som er langsiktige med nære og trygge relasjoner.

Gjennom vår profilering og merkevarebygging skal vi uttrykke oss som: **BANKEN**

VÅR VERDIPLATTFORM:
NÆR, TRYGG OG ENGASJERT

VÅR VISJON:
DINE DRØMMER - VÅR UTFORDRING

Bare en bank?

SVEIN HERMANSEN | BANKSJEF

I snart 150 år har vi støttet opp om lokale idrettstalenter, kultur og lokalt næringsliv, og delt av vårt overskudd til ildsjeler og gode samfunnsprosjekter. Det har gitt næring til folk sine drømmer og sørget for utvikling, modernisering og ei levende bygd. Det skal vi fortsette med. Vi er mer enn en bank.

Fra å være en beskjeden og historisk fattig liten bygd driftet på jordbruk, skogbruk og fiske, har mye skjedd i Kvinesdal de siste par hundre årene. Kvinesdal har fått solide kraftinntekter og Norge store oljeinntekter.

Vi har kjempet oss gjennom okkupasjonstiden, vi har gjenoppbygget landet, vi har fått velstand. Vi har gjort det sammen og er en vakker, vennlig og vågal bygd. Vi har kommet langt fordi hver enkelt kvindøl, fjotlending eller fedabu har delt av overskuddet sitt. For det er dét det til syvende og sist handler om: Man må dele for å skape verdier.

Og som dere har delt av deres overskudd, har vi delt av vårt. Banken har

som grunnide å støtte opp om gode krefter i hele bygda. Sammen har vi vært gjennom oppgangstider og nedgangstider. Vi har delt sorger, vi har delt gleder. Og vi har delt overskudd. Slik har det vært siden 1870, og slik skal det fortsatt være.

Vi har skapt mye fint sammen. Du og jeg.

Sentral samfunnsaktør i snart 150 år

Å ha en velfungerende bank er svært viktig og vi har gjennom 147 år hatt en sentral rolle i utvikling og modernisering av lokalsamfunnet. Det er viktig for banken at det gror godt rundt oss og vi ser stor verdi i tiltak som bidrar til å styrke lokalsamfunnet.

Gjennom vårt samfunnsansvar har vi som mål å skape flest mulig verdier for alle parter. Ved å være en lærings- og utviklingsorientert organisasjon skal ansvaret vises igjen hos kunden, i samfunnet, hos medarbeidere, eiere og i Bankens lønnsomhet.

I kraft av bankens gavefond og samarbeidsavtaler skal vi i henhold til våre verdier i størst mulig grad ha en miljøprofil med hovedfokus på barn og unge. Våre bidrag skal forene aktivitet og fritid innenfor oppvekst og kultur på en slik måte at vårt nærrområde blir et godt sted å bo.

LEDELSE

økonomisk vekst
BANKEN
skal gi resultater

BANKENS SAMFUNNSANSVAR

Bankens samfunnsansvar handler om hvordan verdiene skapes. Hvordan vår atferd påvirker menneskerettigheter, samfunn, inkluderende arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter. Det dreier seg om svindel- og skadeforebyggende tiltak, sikring av liv, helse og verdier, forretningsetikk og hindre korrupsjon. Samt drive holdningsskapende arbeid og lokalt engasjement. Dette fremkommer i våre prinsipper for samfunnsansvar og etiske retningslinjer og skal vises igjen i god rådgiving og riktige produkter til våre kunder.

BANKEN

Kvinesdal Sparebank etablerte eierandelskapital i 2011 og utstedte i den anledning 550.000 egenkapitalbevis med total innbetaling av egenkapital på 55 mill. noe som utgjør en eierandelbrøk på 25,18 %. Det er i dag 94 registrerte egenkapitalbevisiere, hvorav 58 er sparebanker. Egenkapitalbevisierne har 6 representanter i generalforsamlingen av totalt 16 representanter. De øvrige er innskytere med 6 hvor en skal representere sparebankens samfunnsfunksjon og ansatte med 4 representanter. Bankens hjemsted og administrasjon ligger i Liknes i Kvinesdal og vi har i tillegg salgskontor i Kristiansand, Sirdal og Lyngdal.

Fornøyde kunder gir inspirasjon

Vi plikter å tilby en rådgiving med høy troverdighet og moral og som tar utgangspunkt i kundens behov. Vi tilbyr ikke kunderådgiverne bonussystemer som gir grunnlag for å handle uten moral og troverdighet.

Vi har som mål og ha de mest fornøyde kunder. Undersøkelser viser at kundene i Kvinesdal Sparebank er svært godt fornøyd med tjenestene vi tilbyr.

Det skal være enkelt å komme i kontakt med oss. Banken skal være en møteplass hvor en har enkel tilgang til våre tjenester. Både gjennom sosiale medier, besøk i våre lokaler samt via våre elektroniske løsninger som nettbank og mobilbank.

BANKEN spiller en viktig rolle som arbeidsgiver og skal ivareta medarbeidernes arbeidsforhold på en god måte. Som tilbyder av produkter og tjenester skal banken ivareta kundens behov samtidig som grunnleggende rettigheter respekteres. Som samfunnsaktør skal banken bidra til at flere kan få realisert sine drømmer.

BANKEN har «Retningslinjer for samfunnsansvar» som slår fast bankens ambisjoner for utøvelse av samfunnsansvar når det gjelder menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø samt bekjempelse av korrupsjon.

ANDREAS GREDAL

Kreditsjef

Født 1977. Bosatt i Kristiansand. Andreas er kreditsjef og har vært ansatt siden 2012. Før det har han jobbet som kunderådgiver i Handelsbanken og som finansrådgiver i Jernbanepersonalets Sparebank. Han har også jobbet som aksjemegler i Aktiv Securities AS. Andreas er utdannet Siviløkonom fra UIA og gjennomfører Executive MBA ved University of Texas at Austin/University of Agder.

TONE E. SYVERTSEN

Assisterende banksjef

Tone Egeland Syvertsen, Født 1966. Bosatt i Kvinesdal. Tone har lang og bred bankerfaring fra flere avdelinger i Kvinesdal Sparebank siden ansettelsen i 1986. Assisterende banksjef og økonomisjef fra 1995. Hun har ansvar for økonomi, intern drift og personal. Tone er utdannet Bachelor i Bank og Finans fra Handelshøyskolen BI.

SVEIN HERMANSEN

Banksjef

Svein Hermansen, Banksjef. Født 1956. Bosatt i Flekkefjord. Svein har vært banksjef siden april 2008. Før dette har han jobbet i ulike lederstillinger innen politi og lensmannsetaten, med prosjekter overfor justisdepartementet og Økokrim. Han har også vært senior personalansvarlig i Hydro Energi, økonomisjef og kommunalsjef i Odda kommune, og kom sist fra stillingen som rådmann i Flekkefjord kommune. Hermansen er utdannet innen politi- og lensmannsetaten ved siden av Diplomøkonom fra BI.

EN ATTRAKTIV ARBEIDSPLOSS I FREMTIDENS KVINESDAL

BANKEN ønsker å skape et positivt og utviklende arbeidsmiljø. Gjensidig tillit, basert på samarbeid og åpenhet er grunnlaget for å nå målet. Det samme gjelder i samhandlingen med bankens tillitsvalgte.

BANKENS ansatte forventes å opptre med respekt overfor sine medarbeidere, samt å utvikle relasjoner som støtter opp om den enkeltes medarbeiders integritet. Ærlighet og troverdighet verdsettes høyt. Diskriminering på grunn av kjønn, alder, rase og nasjonalitet skal ikke finne sted, og ingen ansatt i banken skal utsette andre ansatte for mobbing eller seksuell

trakassering.

Banken har ved utgangen av året 22 ansatte fordelt på 20 årsverk samt konsulenter som samlet utgjør 1 årsverk.

BANKEN har egne retningslinjer for HMS (helse, miljø og sikkerhet). Årlig utarbeides en handlingsplan med konkrete tiltak i henhold til resultat av vernerunde og arbeidsmiljøundersøkelse.

BANKENS ansatte har tilbud om bedriftshelsetjeneste. Vernerunde ble

gjennomført i mai 2016 og viser ingen vesentlige mangler. Banken har tegnet egen helseforsikring på alle ansatte. Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelse.

Samtidig har banken fokus på sykefravær og har spesifikke retningslinjer for kontakt og oppfølging ved langvarig sykdom. Målet er å få den sykemeldte tilbake i arbeid så raskt som mulig.

Sykefraværet for 2016 har vært 3,5 % (3 %), hvor av korttidsfravær utgjør 0,6 % (0,4%).

BANKEN har også fokus på sunnhet og helse. Vi tilbyr medarbeiderne kantine- og fruktordning,

samt treningsfasiliteter i egne lokaler.

BANKEN ønsker også å fastholde og utbygge de sosiale relasjoner og har årlig gjennomført sosiale arrangementer, julebord samt mindre samlinger i løpet av året.

medarbeidere som trives
MEDARBEIDERE
skaper resultater

BANKEN ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg kunnskapsrike og dyktige mennesker.

Kompetanseheving vil derfor være en viktig suksessfaktor for å utvikle bankens posisjon i fremtiden.

BANKEN foretar løpende organisasjonsjusteringer og styrking av

kompetansenivået for å tilpasse organisasjonen til fremtidige utfordringer. Ansatte må gjennomføre autorisasjonsordning innen investering, samt andre interne sertifiseringer for at vi skal kunne tilby en tilfredsstillende kunderådgivning.

Ved utgangen av 2016 hadde banken ni autoriserte finansielle rådgivere og tre autoriserte forsikringsrådgivere. For 2017 har det kommet nye autorisasjonskrav for ansatte som jobber med kreditt. En ansatt har gjennomført internsertifisering «Kundesenter» og to har gjennomført internsertifisering «Antihvitvask».

Ved utgangen av året var det 14 kvinner og 8 menn ansatt i banken. Kvinneandelen utgjorde 64 %. Ledergruppen består av tre personer hvorav en kvinne og to menn. Styret består av fem personer hvorav to kvinner og tre menn. En mann og en kvinne møter som vararepresentanter. Basert på dagens situasjon er det ikke vurdert som nødvendig å iverksette noen spesielle tiltak med hensyn til likestilling. Arbeidsmiljøet i vår virksomhet blir målt i undersøkelser fra Barcode Intelligence AS og lokalt via Bedriftshelsetjenesten. Målingene viser meget gode resultater og gir et godt grunnlag for videreføring av det eksisterende arbeid.

BANKEN skal støtte og respektere internasjonale menneskerettigheter. I henhold til våre «Retningslinjer for samfunnsansvar» skal ingen

medvirke til brudd på menneskerettighetene. BANKEN møter hver dag kunder av utenlandsk opprinnelse med ulik kulturell bakgrunn. Alle behandles med respekt og håndteres i henhold til vår strategi om at vi skal ha de mest fornøyde kundene.

BANKEN har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet.

BANKEN skal fortrinnsvis inngå avtaler med leverandører som i hele sin virksomhet respekterer grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter. Disse skal også være bevisst sitt samfunnsansvar ved valg og oppfølging av sine underleverandører. I vår dialog med kunder og andre interessenter kan menneskerettigheter være ett tema i forbindelse med utlån og oppfølging av leverandører.

BANKEN har et betydelig forbruk av IKT-tjenester, telefoni, porto og frakt. Vi vedlikeholder en stor bygningsmasse noe som gir oppdrag til lokale håndverkere. Vi kjøper de fleste varer og tjenester fra regionale og lokale leverandører så lenge disse er konkurransedyktige. Bankens Fairtrade kaffe på kaffemaskinen til våre kunder og internt i virksomheten. BANKEN stiller også ansatte til disposisjon i forbindelse med tellekorps for årlige nasjonale innsamlingsaksjoner. Økonomisk kriminalitet er profittmotiverte,

lovstridige handlinger. Kriminaliteten kjennetegnes ved at den retter seg mot både enkeltindivider og samfunnsinteresser og store organisasjoner. Bankens retningslinjer for å avdekke og bekjempe organisert økonomisk kriminalitet og enkeltindividers forsøk på økonomisk vinning gjennom kriminelle handlinger. Antall tilfeller av epostsvindel har økt dramatisk i løpet av 2016. Kunder i banken har også blitt utsatt for forsøk på dette, men vi har klart å stoppe sakene før kundene har blitt påført økonomisk tap.

Gjennom bankens styring har vi retningslinjer for å bekjempe korrupsjon gjennom antihvitvaskreglement, etiske retningslinjer, rutiner for varsling og retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis.

BANKEN er underlagt myndighetens hvitvaskingsregelverk som skal bidra til å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering. Vi er blant annet pålagt å utrede alle mistenkelige transaksjoner, såkalt forsterket kundekontroll. Et slikt behov varsles automatisk via bankens systemer. BANKEN har arbeidsprosesser som skal hindre korrupsjon. Alle bankens medarbeidere gjennomfører årlig eget opplæringsprogram for antihvitvask.

Compliance gjennomgang og internkontrollene har ikke avdekket vesentlige avvik i 2016.

Våre ansatte spiller også en viktig rolle utenfor vår virksomhet. Deres kunnskap kommer samfunnet til gode gjennom at flere av de ansatte er engasjert i ulike eksterne nettverk og deltar aktivt i frivillige organisasjoner og lag.

BANKEN har oppnådd gode resultater i det nåværende arbeid og vil videreføre miljøprofilen ved å gjøre våre ansatte enda mer bevisst på viktigheten av dette.

BANKEN vil fortsette arbeidet for at samfunnsansvar i bankens retningslinjer skal bli enda klarere formulert, og at vurdering av disse forhold inngår som en naturlig del av våre prosesser.

BANKEN ønsker å opptre ansvarlig i forhold til klima og miljø. Bankens vil fremme bruk av miljøvennlige produkter i egen drift så langt det er mulig. Dette fremgår i retningslinjer for samfunnsansvar og helse, miljø og sikkerhet.

Ved bruk av produkter som påvirker helse og miljø skal banken vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forbygge og begrense slike skader. Bankens skal nøye vurdere hvilke reiser som kan erstattes med telefonmøter eller videokonferanser.

BANKEN har et kritisk blikk på bruk av elektrisitet og slår av lys ved arbeidstidens slutt og i rom som ikke er i bruk. Vi oppgraderte

ventilasjonsanlegget i 2016 for å i større grad kunne tilpasse energibruken til de behov virksomheten har i dag, enn da anlegget ble installert i 1991. Energiforbruket styres med dag og nattsenking.

BANKEN har egne vilkår for de som kjøper El-bil, og ved våre salgskontor i Sirdal og Lyngdal er montert ladestasjon.

Miljøfyrtårn, vårt energiforbruk, bedre håndtering

av avfall og redusert papirforbruk via elektroniske løsninger både i forbindelse med behandling og annonsering av våre banktjenester er områder vi ønsker å ha fokus på. I vår planlegging av nye banklokaler vil dette ha stor oppmerksomhet.

BANKEN har ikke særskilt klimaregnskap. Vår drift forurenser ikke det ytre miljø utover det som er vanlig for denne type virksomhet.

Nå

Før

FORANKVINESDALSIDEN1870

GAVEFOND | SAMARBEIDSAVTALER

GAVEFOND OG SAMARBEIDSAVTALER

Det utdeles årlig gaver av bankens overskudd til veldedige formål. Banken har også en rekke samarbeidsavtaler - både enkeltarrangement og avtaler som går over flere år. I gavefondet for 2016 har vi disponibelt kr 300.000 til lokale foreninger. Som sponsor markedsfører vi oss gjennom utallige aktiviteter i nærmiljøet.

SAMARBEIDSAVTALER: Man kan nevne Kvinesdal Karateklubb, Fjotland og Knaben IL, Kvinesdal RC Klubb, Kvinesdal Idrettslag, Kvinesdal Musikkorps, Kvinesdal Sykkleklubb, Kvinlog Skolekorps, Turløpet Hav til Hei, Knaben Idrettslag, Suleskar Maraton, Kvinesdal Skolekorps, Bygningsvernprisen, Tjodolvstafetten, Handelshuset Kv.dal, Trimgruppa, Heilt på Jordet, Fjotlandsdagen, Tonstad IL, Knaben Ski og Aktivitetssenter, Refleksvester barnehage/skole, Treklang, Lister Event, Innovasjonsgruppe Fjotland basarer, konserter og mye mer!

GAVEFOND: Kvinesdal Jeger og Fiskeforening, Knaben IL, Kvinesdal Turnforening, Kvinesdal RC-klubb, NMK Kvinesdal, Kvinesdal Skytterlag, Kvinesdal IL, Kvinesdal Karateklubb, Kvinesdal Pistolklubb, Kvinesdal Rideklubb, Kvinesdal Lokallag av NFU, Lister Storlag Astma og Allergi Forening, Kvinesdal lag av LHL, "Sammen om nøden" Son, Feda Sanitetsforening, Austerdalen Grendeutvalg, Refsti Velforening, Kvinesdal Bygdekvinneklubb, Veggeland Forsamlingshus, Kvinaheim Kvina U.L., Storekvina Bedehus, Øye Bedehus, Harbakk Grendehus, Fjotland Bedehus, Austerdalen I.U.F.(Eiesland bedehus), Liknes Bedehus, Feda Søndagsskole, Øye Søndagsskole, Helle Søndagsskole, Kvinlog Søndagsskule, Kvinesdal Musikkorps, Liknes Barnekor, Feda Skolekorps, Kvinesdal Soul Children, Kvinesdal Skolekorps, Kvinlog Barnekor, Liknes Impuls, Misjonshyttas Jente og Guttelag, Øye Yngres, Liknes Jentelag, Rafoss Hobbyklubb, Maks Kvinlog, KRIK Kvinlog, Ground Zero, Kirken i Dalen, Between Engedal - Fjotland Misjonssamband og Fjotland IUF.

I tillegg er vi medlem av næringsforeningene i Kvinesdal, Kristiansand, Sirdal, Lyngdal og Flekkefjord.

KUNDESENTER I ENDRING

Det har skjedd mye innen bank de siste årene, spesielt knyttet til digitalisering av virksomheten. På bakgrunn av at flere og flere kunder bruker de digitale løsningene og hvor banken må tilpasse seg deres behov, - har vi gjort flere endringer i hvordan vi møter våre kunder i banken.

Hjemstedet vårt i Kvinesdal har i 2016 blitt endret på samme måte som våre salgskontor i Lyngdal og Sirdal. Her har vi først og fremst forskjøvet våre ressurser til kunderådgiving og kundens behov for en helhetlig økonomisk gjennomgang. Vi har av den grunn plassert vår gamle kassefunksjon lenger bak i lokalene og prioritert de ønsker kunden har i dag. Med gode løsninger i vår automatbank hvor kunden kan utføre alle sine behov for kontanter, både med innskudd og uttak, - både i norske og utenlandske valuta har vi gitt kunden de muligheter de skal ha for kontanter.

SOSIALE KANALER OG DIGITALE LØSNINGER

I bankens distribusjonsstrategi inngår bankens kontornett, digitale kanaler, sosiale medier, spesialistfunksjoner og telefon, som omfatter kundeservice, telebank og mobil- og brettbank.

Med mobilbanken har du alt du trenger i din bankhverdag. Den er enkelt tilgjengelig hele døgnet og har vært en enorm suksess for Banken. Med Vipps så ble også betaling enda enklere. Alle Eika bankene gikk i år inn på eiersiden i Vipps sammen med DNB. Sammen skal vi sørge for at Vipps leverer de enkleste og mest nyskapende betalingstjenestene til norske privatpersoner og bedrifter.

Lanseringen av vår Facebook side i desember 2010 har over tid tilført oss en ny måte å ha dialog med kunder på. I 2016 har vi notert oss en økning av henvendelser via denne kanalen og det virker som kunden setter pris på det. Av 41 anmeldelser har vi en rating på 4 av 5 stjerner og har totalt 2190 følgere. Facebook siden er også blitt brukt til å markedsføre kampanjer og arrangement av konkurranser.

Å være tilgjengelig utover vanlige åpningstider vil være en viktig faktor i vår måte å drive bank på i nær fremtid.

VI HAR SKAPT MYE FINT SAMMEN DU OG JEG.

BANKEN og Kvinesdal IL har vandret sammen siden 1933. I 1934 foretok klubben sitt aller første bankinnskudd: Det var på 250 kroner. Siden har det vært mange innskudd og uttak.

– Vi har en lang historie sammen. En god historie der Kvinesdal Sparebank og Kvinesdal Idrettslag virkelig har spilt på lag. Vi snakker om en mannsalder – og vel så det, sier KIL-nestor Øystein Øysæd.

72-åringen har vært med på mye, for ikke å si det aller meste i KIL de seneste ti-årene. Han er æresmedlem, har vært formann, daglig leder og trener i en årrekke. Selv om han nå er blitt pensjonist, går det ikke én dag uten at han er på Kvinesdal stadion. Dugnad er stikkordet – året rundt.

– Se her, sier han – og viser stolt frem byggeområdet. En stor fotballhall er i ferd med å reise seg ved siden av klubbhuset. Det er formidable investeringer som blir gjort, forteller han.
– Vi gjør ikke dette for meg, men for fremtidige generasjoner. Med godt over 400 medlemmer og cirka 20 lag trenger vi all den plass og

kapasitet vi kan få. Fotballhall og kunstgras på to baner vil bety en helt ny tid for oss, sier Øysæd.

FORAN KIL SIDEN 1933

Klubbens første fotballbane ble ervervet i 1933. Den lå ved Øie skole. Det var et jordstykke, men starten på en flott idrettshistorie.

– Jeg har kikket litt i papirene, men finner ikke ut hva jordlappen kostet. Men mange kroner var det nok ikke. Året etter, i 1934 – foretok KIL sitt første bankinnskudd i Kvinesdal Sparebank. Det var på 250 kroner!

I 1953 ble virksomheten flyttet til dagens stadion-område. En ny grasbane ble etablert.

– Den ble finansiert ved låneopptak i BANKEN, tilskudd fra kommunen og gjennom spillemidler. En kuriøs opplysning kan være at jeg nylig fant ut at BANKENS daværende forvaltningskapital var på fem millioner kroner,

forteller Øysæd.

NORGES FLOTTESTE GRASBANE

I 1959 ble det enda mer orden i sakene da klubbens første klubbhus sto klart. De lokale byggmesterne Nils Stiland og Gabriel Rafoss sto for byggingen.

– Dermed fikk vi et samlingssted, men også skikkelige garderober. I 1985 og i 1995 ble klubbhuset ytterligere utvidet. Vi fikk storsal, festlokale og enda flere og mer moderne garderober og kjøkken.

En bane ble til to i 1972. Ny grasbane med løpebane rundt – og tribuneanlegg. Dugnadsånden levde for fullt, og det ble lagt ned mange dugnadstimer for å få til et anlegg som på den tiden ble omtalt som en perle.
– Bare at vi fikk tribune, var stort i seg selv, minnes Øysæd.

VEIEN MOT ET HELÅRS ANLEGG

I 1990 ble det lagt kunstgras på den ene banen. KIL var tidlig ute med denne type kunstgress, forteller Øysæd – som vet mer om fotballbaner enn de fleste.

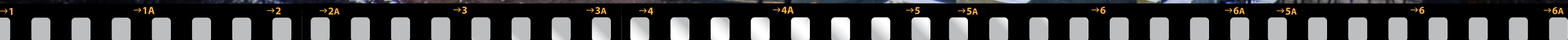
– Sammen med Strindheim IL i Sør-Trøndelag var vi først i landet med denne type kunstgras – med sand. Kunstgraset som ble lagt andre steder før den tid ble mer eller

mindre bare lagt som et teppe rett på knallhard asfalt. Ingen demping, ingen vanning. Slett ikke ufarlig, må jeg si.

Apropos vanning: I 1992 fikk KIL vanningsanlegg montert på grasbanen.

– Det var også et kjempeløft, og bidro til flott grasbane selv når sommeren var på det varmeste. Dette vanningsanlegget har fungert og vært i bruk helt frem til i dag.

FORANKILSIDEN 1933

OMFATTENDE UTVIDELSER

Utvidelsen som pågår på stadion-området i dag er den største i klubbens historie. – Vi bygger for fremtiden. Aktiviteten øker og øker, og vi må være i stand til å betjene alle medlemmene og gi alle plass. Med kunstgrasbaner og hall kan vi bruke anlegget hele året.

KIL-leider Jan Rob berømmer den store dugnadsinnsatsen som så langt er lagt ned i det omfattende prosjektet: – Om lag 80 personer har jobbet dugnad, noe som utgjør ett årsverk. Bare det som har med elektrikerarbeid å gjøre

har spart oss for godt over 100.000 kroner.

Vårt første mål nå er å få fullført de prosjektene vi allerede har begynt på, sier Rob. – Men Kvinesdal Idrettslag har som et selvsagt mål å bygge

engasjement skaper SAMFUNN vekst og mangfold

ferdig et komplett og moderne idrettsanlegg til beste for bygdas befolkning. Vi klarer ikke å bli ferdige i 2017, med de midlene vi har. Idrettslaget vil ikke ha fullfinansiert full utbygging om vi får de

tilskudd vi ber om her. Men vi er innstilt på å øke lån. Med de faste og sikre inntekter vi har i dag, kan vi forsvare det, understreker Rob.

At BANKEN igjen er med på laget, settes stor pris på. – Vi er avhengige av hverandre.

Med over 400 medlemmer utgjør vi en god kundemasse, og BANKEN tar uten tvil et samfunnsansvar ved å bevilge lån og støtte til mye av det vi holder på med. Vi har spilt på lag helt siden oppstarten – og det skal vi jammen gjøre også i årene som kommer. KIL + BANKEN er definitivt sant, slår Øysæd og Rob fast!

STINE'S

Hageland

I snart ett år har Stine Nilsen drevet Hageland i Kvinesdal. Drømmen om eget hagesenter har overgått hennes forventninger. – Det har i grunnen vært helt fantastisk. Mottakelsen har vært formidabel, og det er nesten så jeg må klype meg litt i armen. Det har vært en suksess.

“– Det betyr veldig mye å ha en lokalbank i ryggen. Jeg ble møtt med velvilje med én gang. Veien til BANKEN er kort, og vi har utviklet et godt og nært kundeforhold” - Stine Nilsen-

Vi bygget nytt – gikk fra en butikk på 80 kvadratmeter til 1900 kvadratmeter. Jeg gleder meg til hver arbeidsdag, sier Stine Nilsen.

Stine drev blomsterforretning på Åmot i 10 år. Men da tomten bak butikken ble ledig for salg og muligheten for å få til et hagesenter dermed bød seg, slo hun til. Temmelig nøyaktig 10 år etter at Nilsen åpnet sin blomsterbutikk stod et kjempestort og moderne hagesenter klart. Åpningsdagen var 17. mars i fjor. Nilsen ønsket å lage et moderne hagesenter i drivhusstil. Da dørene åpnet stod 1900 kvadratmeter under tak – der lys,

luft og varme blir automatisk regulert med store gardiner og lufteluker i taket samt flere varmepumper. – En helt annen verden åpnet seg. Nå selger vi «alt» innenfor blomster, busker, trær og hagemøbler. Bare det å kunne tilby 500 kvadratmeter med sommerblomster synes jeg er gøy. Jeg kan love at det ikke skal stå på utvalget. Hun fikk til en god avtale med BANKEN, og Nilsen forteller at hun jevnlig oppdaterer Kvinesdal Sparebank om situasjonen. – Det betyr veldig mye å ha en lokalbank i ryggen. Jeg ble møtt med velvilje med én gang. Veien til BANKEN er kort, og vi har

utviklet et godt og nært kundeforhold, forklarer hun. I 2015 var omsetningen i den gamle butikken på i overkant av fem millioner kroner. Flyttingen til nye lokaler har ført til en «omsetningseksplasjon». – Jeg sitter ikke med tallene her, men vi har nok økt omsetningen med 2 til 2,5 millioner kroner etter at vi etablerte oss her. Det skyldes et større utvalg, men også at vi endret åpningstidene. Før hadde vi åpent 9 til 16. Nå har vi åpent 9 til 18 på alle ukedager. Da får folk litt bedre tid til å handle etter arbeidstid, forteller hun.

– Hvordan blir utviklingen, tror du?
– Sammen med de ansatte skal vi stå på hver dag for å bli stadig bedre. Vi er heldige som er en del av Hageland-kjeden. Da får vi stadig tips og ideer – og kjeden er flink til å holde seg oppdatert på hva vi trenger og så videre. Jeg er glad for at så mange kvindøler bruker oss – men synes også det er stas at det kommer kunder fra nabokommunene. Vi er til for alle – og vil kort og godt være best, understreker den stolte Hageland-eieren.

EVENTYRLIG SKOLEÅR I VILLMARKA

De har ikke lov til å bruke mobiltelefon, og har minimal kontakt med familien. På skolen «midt i villmarka» lærer tyske tenåringer seg å ta ansvar og bli selvstendige.

*“Uten Kvinesdal Sparebank hadde vi aldri klart å realisere dette prosjektet. Bankens medarbeidere og banksjefen personlig har vært hjelpsomme og målbevisste”
- Günther Hoffmann-*

Dr. Rolf Hoffmann skole er vel etablert i den gamle skolen på Lunde i Sirdal. Mellom august og februar fylles den gamle skolebygningen med tyske tenåringer. Ofte kommer de fra store byer, og villmark har de antakelig bare sett

eller lest om.

Men i Sirdal får de oppleve naturen på sitt beste og mest intense. De nesten 30 tyske ungdommene møter minst tre årstider – og får opplevelser for livet.
– De 28 elevene er inndelt i

grupper med ulike gjøremål på agendaen.

– En gruppe har ansvar for husholdningen, en annen for rengjøring og så har vi ulike prosjektgrupper.

I starten av semesteret viser vi elevene hvordan alt skal

gjøres, men etter hvert skal de drive skolen så og si på egenhånd, forklarer daglig leder Nils-Peter Simonsen. Gruppene er også fast innom Sirdal Huskyfarm på Runtleneset, som ligger like nord for Lunde.
– Der har de faste rutiner

som å mate hundene, rengjøring, trene hundene og lære å kjøre med hundeslede, forteller Simonsen.

Det hele betegnes som opplevels-pedagogikk. Totalt er det fire lærere og fire pedagoger som jobber på

skolen.

I løpet av ett semester får elevene også arbeidspraksis på en rekke bedrifter og institusjoner rundt omkring i Sirdal. Sirdal Huskyfarm, Sirdal kommune, Nærbutikken på Omlid og Tonstad, Sirdal Kiropraktikk,

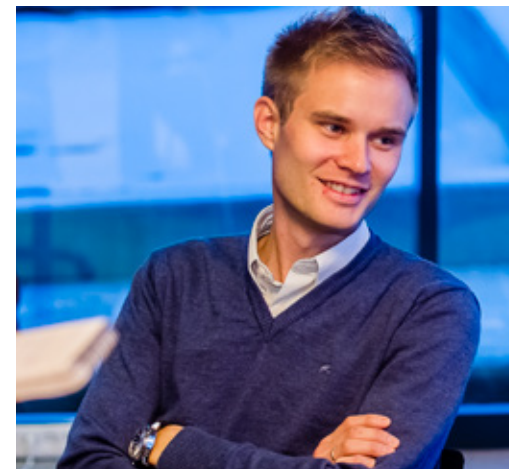
Sirdal Skisenter, Joker Sinnes, Modalsli Rør, Sinnehytta, ASVO, Johan Fjeldsaa (gårdsarbeid) og Sirdal Sag har alle tatt i mot elever fra Outdoor College. – Vi har blitt tatt veldig godt imot her oppe. Av alle. Kommunen, privatpersoner og firma. Vi setter stor pris på det, og at våre elever får denne arbeidserfaringen, sier skolens eier, Günther Hoffmann. Han benytter også

anledningen til å berømme BANKEN for et godt og fruktbart samarbeid. – Uten Kvinesdal Sparebank hadde vi aldri klart å realisere dette prosjektet. Bankens medarbeidere og banksjefen personlig har vært hjelpsomme og målbevisste – og viktige støttespillere for at vi fikk til dette. Vi hadde flere utfordringer til å begynne med – før oppstarten

– men møtte en bank som viste velvilje, som hadde kompetanse til å bidra, understreker Hoffmann. Og legger til: – At BANKEN i tillegg er lokalisert ikke så langt unna oss, er et stort pluss.

Bilder fra øverst: Daglig leder Torstein Hellestøl og Bjørn Skjæveland i samtale med kunde på kontoret i Handelsparken i Lyngdal. F.v: Morgan Omdal, Svein Hermansen og Alf Inge Åmot. Under høyre: Torstein Hellestøl.

BANKEN | MERKANTIL SERVICE | AKTIV

ENERGI GIR SYNERGI

I februar 2016 gikk Kvinesdal Sparebank og M. Omdal AS til kjøp av Merkantil Service AS. Formålet var å mobilisere energi og kompetanse i ett felleskap, for å skape synergier og dermed styrke konkurranseevnen. Fra før har Banken et nært forretningsmessig forhold til Aktiv Eiendomsmegling.

- I dag kan vi tilby en rekke tjenester innenfor samme bransje under samme tak, noe som både vi og kunden kan dra nytte av, sier Svein Hermansen.

Merkantil Service

Merkantil Service ble etablert i 1985 og var fram til 1995 et datterselskap av Merkantil Service AS i Kristiansand. I 1995 overtok Alf Inge Åmot selskapet og har drevet det fram til ifjor. Selskapet har en stabil arbeidsstokk med 6 ansatte, hvorav tre har vært ansatt i firmaet i over 20 år. Selskapet driver med bl.a. regnskap, fakturering, lønn, purring, inkasso, årsoppgjør, landbruksregnskap, årsoppgjør, bedriftsøkonomisk rådgivning og etablering av firma.

- Merkantil Service har i

dag kunder i Kvinesdal, Flekkefjord, Lyngdal, Farsund, Hægebostad, Marnardal, Mandal, Bykle og Oslo. Effekten av dette samarbeidet vil gi oss økt konkurransevne og sikre god kunnskap for kompetansearbeidsplasser i distriktene. Det er viktig for lokalsamfunnet og ikke minst siden vi ønsker å være tilstede der hvor mange av våre kunder er lokalisert, sier Morgan Omdal.

Omdal som opprinnelig er fra Kvinesdal er utdannet revisor og autorisert regnskapsfører og fungerer som daglig leder i selskapet. Omdal har erfaring fra Skatt Sør, Tollregion Sør-Norge, Visma Services, og andre private regnskapsførerselskap. Han eier og driver også Adant sammen med Svein Zwygart.

Adant er en lokal kjede av regnskapskontorer i Agder og Rogaland med ca 30 ansatte og 700 kunder.

- Vårt mål er å være en aktiv støttespiller for deg og ditt foretak, og gjennom vår stadig oppdaterte kompetanse, bidra til mest mulig rasjonelle og fremtidsrettede løsninger. Vi ønsker å nå ut til enda flere kunder i Listerregionen, sier Omdal.

Aktiv Kvinesdal/Lyngdal

Aktiv og eiendomsmegler Bjørn Skjæveland etablerte seg med kontor i Kvinesdal i 2009. Firmaet overtok raskt store deler av boligmarkedet i bygda og har i dag en markedsandel på ca 80%. Siden etablering av kontor i Lyngdal i februar 2015 har Aktiv allerede skaffet seg ca 30% av markedet i

økonomisk vekst
BANKEN
skal gi resultater

handelskommunen. Firmaet teller i dag fem ansatte og eiendomsmegler Torstein Hellestøl fungerer som daglig leder.

- Vi opplever god vekst og stor tillit hos våre kunder. Vi er levende opptatt av å yte best mulig service, enten du skal kjøpe eller selge bolig. Ved hjelp av vår lokalkunnskap og mange års erfaring fra bransjen, kan du føle deg trygg på at ditt endelige valg blir det riktige, sier Hellestøl.

Meglerne tar oppdrag i Lyngdal, Kvinesdal, Farsund, Flekkefjord, Sirdal, Åseral, Hægebostad og Lindesnes.

FAKTA

aktiv.

Aktiv Eiendomsmegling tilbyr tjenester innen salg og kjøp av bolig og fritidseiendom, landbrukseiendom, verddivurdering, prosjektmegling og næringsmegling.

De mest fornøyde kundene

Felles for Aktiv sine kunder er at de er tilfredse. Norsk Kundebarmeter kåret i 2016 Aktiv til best på kundetilfredshet i sin bransje – for sjetten år på rad!

Kontakt våre avdelinger:

Fiboveien 2 A, 4580 Lyngdal:
Torstein Hellestøl - Daglig leder / Eiendomsmegler MNEF
T: 99 54 46 65 - E: the@aktiv.no

Nesgt. 7, 4480 Kvinesdal:
Bjørn Skjæveland - Faglig Leder / Eiendomsmegler MNEF
T: 95 79 73 31 - E: bs@aktiv.no

Merkantil SERVICE

Merkantil Service AS er ett autorisert regnskapsførerselskap som leverer regnskaps- og økonomitjenester basert på lang og bred erfaring. Vår geografiske plassering i Kvinesdal og Lyngdal gjør oss lett tilgjengelig for bedrifter i Listerregionen. Vi betjener de fleste bransjer og er medlem av Regnskap Norge.

Oppdrag vi utfører:

- Regnskapsføring
- Fakturering
- Budsjettering
- Lønnskjøring
- Årsoppgjør og selvangivelser
- Firmaetablering
- Skatte- og avgiftsrådgivning

Kontakt oss:

Merkantil Service AS, Nesgata 7B, 4480 Kvinesdal
T: 38 35 88 20 - E: post@merkantilkvinesdal.no
Kontor i Kvinesdal og i Fiboveien 2A i Lyngdal

Resultat og balanse

Resultatregnskap 2016

(Beløp i hele tusen)

	Noter	2016	2015
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		620	797
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		88.271	92.542
Renter og lignende inntekter av sertifikater,obligasjoner,rentebærende verdipapirer		4.017	4.155
Andre renteinntekter og lignende inntekter		1	0
Renteinntekter og lignende inntekter		92.908	97.494
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		1	1
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		26.961	38.800
Renter og lignende på utstedte verdipapirer		9.340	8.492
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		4.898	4.703
Andre rentekostnader og lignende kostnader	10	1.524	1.428
Rentekostnader og lignende kostnader		42.724	53.423
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		50.184	44.071
Inntekter av aksjer,andelers og andre verdipapirer med variabel avkastning		4.961	4.424
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		4.961	4.424
Garantiprovisjon		1.406	1.682
Andre gebyrer og provisjonsinntekter		19.382	21.100
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	10	20.788	22.782
Andre gebyrer og provisjonskostnader		3.558	3.415
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.558	3.415
Netto verdiendring og gev./-tap på sertifikater,obligasjoner,renteb. verdipapirer		1.063	-2.018
Netto verdiendring og gevinst/-tap på valuta og finansielle derivater		375	423
Netto verdiendring og gevinst/-tap på valuta og verdipapirer,omløpsmidler		1.438	-1.595
Driftsinntekter faste eiendommer		426	449
Andre driftsinntekter	10	0	141
Andre driftsinntekter		426	590
Netto andre driftsinntekter		24.056	22.785
Sum driftsinntekter		74.239	66.855
Lønn mv.		15.792	15.911
Lønn	8	12.269	11.968
Pensjoner	8	1.217	1.599
Sosiale kostnader		2.306	2.344
Administrasjonskostnader		13.952	8.965
Lønn og generelle administrasjonskostnader		29.744	24.875
Ordinære avskrivninger	5	2.475	2.447
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		2.475	2.447
Driftskostnader faste eiendommer		962	1.219
Andre driftskostnader	10	7.914	11.538
Andre driftskostnader		8.876	12.756
Sum driftskostnader		41.095	40.078
Driftsresultat før tap		33.144	26.777
Tap på utlån		2.117	2.087
Tap på utlån,garantier mv.	2	2.117	2.087
Nedskrivning/reversering av nedskrivning	4	-210	-210
Gevinst/tap		1.963	0
Nedskr/revers. av nedskr. og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler		1.753	-210
Skatt på ordinært resultat	10	6.303	6.156
Resultat av ordinær drift etter skatt		26.476	18.324
Resultat for regnskapsåret		26.476	18.324
Overført fra gavefond		-200	-293
Utbytte på egenkapitalbevis	6	1.925	-27
Overført til sparebankens fond	6	19.368	13.343
Overført til gavefond og/eller gaver	6	500	593
Overført til utjevningsfond	6	4.883	4.708
Disponering		26.476	18.324

Balanse 31.12.2016

EIENDELER (Beløp i hele tusen)	Noter	31.12.2016	31.12.2015
Kontanter og fordringer på sentralbanker		66.511	67.693
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		60.615	41.267
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		30.003	0
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		90.618	41.267
Kasse-/drifts-og brukskreditter		281.306	317.419
Byggelån		70.370	87.487
Nedbetalingslån		2.037.710	1.993.887
Sum utlån til og fordringer på kunder,før nedskrivninger	2	2.389.386	2.398.794
- Individuelle nedskrivninger på utlån	2	5.474	21.313
- Nedskrivninger på grupper av utlån	2	11.797	11.543
Utlån til og fordringer på kunder		2.372.115	2.365.937
Overtatte eiendeler	2	29.957	2.351
Sertifikater og obligasjoner, utstedt av det offentlige		35.472	0
Sertifikater og obligasjoner, utstedt av andre		198.808	217.454
Sertifikater,obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkast.	3	234.280	217.454
Aksjer,andelers og egenkapitalbevis		75.423	65.992
Aksjer,andelers og andre verdipapirer med variabel avkastning	5	75.423	65.992
Eierinteresser i tilknyttet selskap		4.378	40
Eierinteresser i tilknyttet selskap	5	4.378	40
Utsatt skattefordel		4.363	4.416
Immaterielle eiendeler	10	4.363	4.416
Maskiner,inventar og transportmidler		7.512	8.659
Bygninger og andre faste eiendommer		7.922	7.758
Varige driftsmidler	4	15.434	16.417
Andre eiendeler		1.056	506
Andre eiendeler		1.056	506
Opptjente, ikke mottatte inntekter		5.426	7.005
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		1.649	1.438
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		7.074	8.444
SUM EIENDELER	7	2.901.209	2.790.518

GJELD OG EGENKAPITAL	Noter	31.12.2016	31.12.2015
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		1.839	1.501
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		896	872
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	2.735	2.373
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.546.690	1.509.936
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		571.963	515.983
Innskudd fra og gjeld til kunder	8	2.118.653	2.025.919
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		29.996	25.000
Obligasjonsgjeld		346.464	381.036
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8	376.460	406.036
Annen gjeld		33.276	11.536
Annen gjeld	8	33.276	11.536
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		5.221	4.084
Pensjonsforpliktelse		9.243	8.640
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	9	9.243	8.640
Evigvarende ansvarlig lånekapital		44.706	44.610
Annen ansvarlig lånekapital		44.722	44.638
Ansvarlig kapital/lånekapital	6	89.427	89.247
SUM GJELD		2.635.015	2.547.836
EK-beviskapital		51.700	51.700
Beholdning egne EK-bevis		-223	-438
Overkursfond		965	965
Innskutt egenkapital	6	52.442	52.227
Sparebankens fond		197.802	179.151
Gavefond		1.375	1.276
Utjevningsfond		14.575	10.029
Opptjent egenkapital	6	213.752	190.455
SUM EGENKAPITAL		266.194	242.682
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	7	2.901.209	2.790.518

Poster utenom balansen:			
Betingede forpliktelser	2,1	63.266	97.260
Forpliktelser	2,1	199.854	208.806

Kvinesdal 31.12.2016 / 09.03.2017

Arne Gravdal (leder)

Thomas Luraas

Bente Haugland

Bernt Elve

Jens Unhammer

Svein Hermansen (banksjef)

I STYRET FOR KVINESDAL SPAREBANK

40

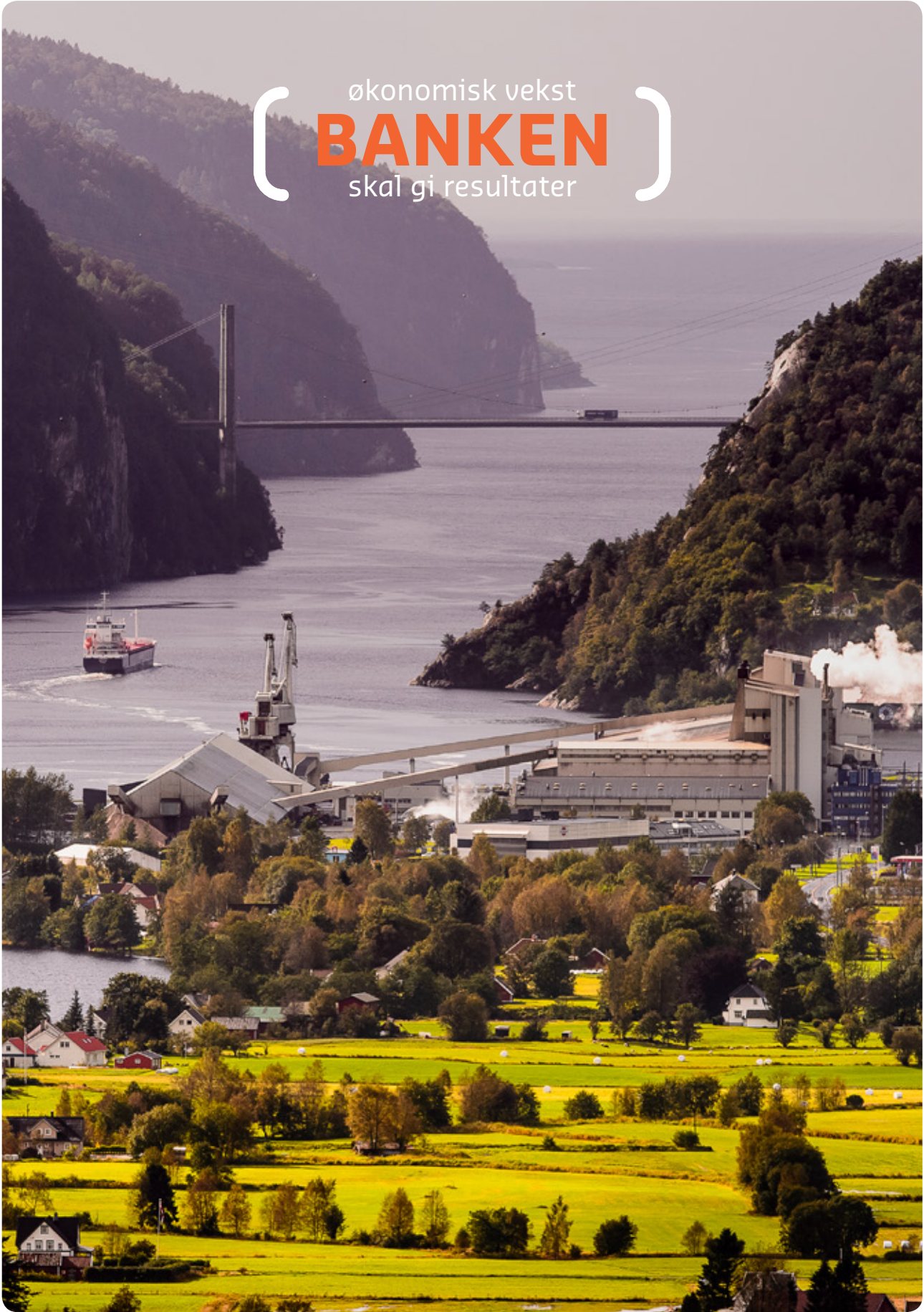
KVINESDAL SPAREBANK

ÅRSRAPPORT 2016

41

KONTANTSTRØMOPPSTILLING TIL ÅRSREGNSKAPET 2016

	2016	2015
Årsoverskudd	26.476	18.324
Avskrivninger	2.475	2.447
Netto gevinst ved salg varige driftsmidler		-141
Endring pensjonsforpliktelse	-362	-258
Endring tapsavsetninger	-2.186	2.147
Betalbar skatt	313	6.631
Endring utsatt skattefordel	53	-453
Tilført fra årets drift.	26.769	28.697
Endring brutto utlån kunder	-31.598	-157.886
Endring lån/innskudd til finanstasjoner	-49.351	-15.392
Endring innskudd fra kunder	92.733	112.604
Endring lån/innskudd fra finansinstitusjoner	362	1.013
Endring øvrige fordringer	633	-399
Endring annen kortsiktig gjeld	22.876	-772
Endring pensjonsforpliktelse	0	0
Endring kortsiktige verdipapirer	-16.826	-11.684
A Netto likviditetsendring virksomhet	45.598	-43.819
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Investering i varige driftsmidler	-1.491	-5.781
Salg av varige driftsmidler		390
Investering i aksjer anlegg	-13.769	-14.626
B Netto likviditetsendring investeringer	-15.260	-20.017
Endring ansvarlig lånekapital	180	-5.190
Endring obligasjons- og sertifikatgjeld	-29.575	76.399
Utbetaling av gaver fra gavefond	-200	-293
Tilbakekjøp egne EK-bevis		
Avsatt utbytte til egenkapitalbeviserne - Mottatt utbytte egen EK-bevis	-1.925	27
C Netto likviditetsendring finansiering	-31.520	70.943
Netto endring likvider (A+B+C)	-1.182	7.108
Likvidbeholdning 01.01.	67.693	60.585
=Likvidbeholdning 31.12.	66.511	67.693

2016

NOTER

INNHALDSFORTEGNELSE

1. **Generelle regnskapsprinsipper og resultat av prinsippendringer.**
2. **Utlån og garantier**
Nedskrivning på utlån og garantier
 - 2.a Vurderingsprinsipper for utlån
 - 2.b Fordelt etter sektor/næring/geografi
 - 2.c Oversikt over nedskrivninger og resultatførte renter på nedskrevne utlån og garantier
 - 2.d Kredittrisiko – risikoklassifisering
 - 2.e Overtatte eiendeler
3. **Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer**
 - 3.a Verdssettelse
 - 3.b Spesifikasjon av porteføljen
4. **Varige driftsmidler og andre immateriell eiendeler**
 - 4.a Verdssettelse
 - 4.b Spesifikasjon av postene
5. **Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning og eierinteresser**
 - 5.a Verdssettelse
 - 5.b Opplysninger om aksjer egenkapitalbevis og andeler.
 - 5.c Beholdningsendringer
6. **Ansvarlig kapital**
 - 6.a Egenkapital
 - 6.b Kapitaldekning
7. **Finansiell risiko**
8. **Gjeld**
9. **Opplysninger vedrørende ansatte og tillitsmenn**
 - 9.a Antall ansatte
 - 9.b Ytelser og lån til ansatte og tillitsvalgte
 - 9.c Pensjonsforpliktelser
10. **Diverse andre tilleggsopplysninger**
 - 10.a Skatt
 - 10.b Sikringsfondsavgift
 - 10.c Poster utenom balansen
 - 10.d Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester
 - 10.e Spesifikasjon av Andre driftsinntekter
 - 10.f Spesifikasjon av Andre driftsutgifter og revisjonshonorar.
 - 10.g Fordeling av inntekter – geografisk
11. **Finansielle derivater**
12. **Egenkapitalbeviskapital og eierstruktur**

NOTE 1 GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Bankens årsregnskap er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende lover, forskrifter og god regnskapsskikk for sparebanker, og gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Inntektsføring/kostnadsføring: Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen. Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som tilgodehavende i balansen. Utbytte av aksjer og grunnfondsbevis inntektsføres det året det mottas.

Det er forøvrig under den enkelte note til regnskapet gitt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse.

Banken har i dag flere datterselskap hvor intensjonen er midlertidig eie, og derfor er det ikke utarbeidet konsernregnskap for disse.

Alle beløp er i hele tusen dersom ikke annet er angitt.

NOTE 2 UTLÅN OG GARANTIER. NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER.

2.a Vurderingsprinsipper for utlån.

Utlån og garantier er bokført i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Bankens utlånsportefølje vurderes til amortisert kost. Da banken kun har en liten andel utlån med fast rente eller med fast margin, anses amortisert kost å tilsvare virkelig verdi. Deler av bankens fastrenteutlån er sikret med renteswapper, hvor virkelig verdi er 0,024 mill kroner høyere enn bokført verdi, jfr. Note 11.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentligste risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og derfor fraregnet.

Prinsipper for nedskrivning på individuelle lån og grupper av lån.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte lån er lånene nedskrevet. Det nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, målt etter effektiv rentemetode. Nedskrivningen bokføres over resultatregnskapet.

Gruppenedskrivninger skal dekke verdifall som må forventes å komme i tillegg til verdifall som er identifisert og beregnet på enkeltkunder. Nedskrivning skal foretas når det foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall.

Både privatkunder og næringslivskunder blir etter en fastsatt mal kvartalsvis gjennomgått og vurdert med hensyn på muligheter for tap. Malen inneholder utvalgskrav som: Engasjementstørrelse, risikoklasse, restanse, overtrekk og kunder med individuell nedskrivning. Kundene blir gjennomgått og tapsvurdert med bakgrunn i sikkerheter, oppdatert økonomisk informasjon, eventuelt andre forhold. Nedskrivning på grupper av lån er vurdert etter retningslinjer og bankens modell.

Prinsipper for behandling av etableringsgebyr.

Gebyr for etablering av låneavtaler tas til inntekt i sin helhet i etableringsåret, da de anses å dekke kostnadene ved låneetablering.

Prinsipper for resultatføring av renteinntekter.

Renteinntekter resultatføres direkte ved bruk av effektiv rentemetode. Effektiv rente er den rente som neddiskonterer utlånets forventede fremtidige kontantstrømmer til balanseført verdi.

DEFINISJONER:

Engasjement – defineres som garantier og utlån/rammekreditter inkludert opptjente, ikke betalte renter, gebyrer og provisjoner.

Mislighold - som hovedregel er et engasjement misligholdt når avdrag og renter ikke er betalt til rett tid, eller en rammekreditt er trukket ut over et bevilget beløp. Forsinkelser med avdrag på nedbetalingslån eller uvesentlige/korte overtrekk på rammekreditter kan være naturlig å betrakte som uregelmessigheter fra kundens side. Dette anses ikke som mislighold etter forskriften. Hvis manglende betaling strekker seg utover 90 dager skal imidlertid engasjementet uansett betraktes som misligholdt.

Konstaterte tap – Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs. Ved at utleggsforretning ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller forøvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt for banken.

Reversering – av tidligere nedskrevne utlån skjer når dette er brakt i orden ved at gjeldende betalingsplan er fulgt, og det ikke lenger foreligger objektive bevis for nedskrivning.

2.b Utlån fordelt etter sektorer/næringer og potensiell eksponering.

	2016					2015				
	Brutto Utlån	Trekk-fasilitet	Misligh. Utlån	Øvrig tapsuts. utlån	Ind. Ned-skr.	Brutto Utlån	Trekk-fasilitet	Misligh. Utlån	Øvrig tapsuts. utlån	Ind. Ned-skr.
Personmarked	1.797.476	142.738	21.896	2.640	2.283	1.801.254	142.507	15.711	1.182	1.469
Primærnæring	30.252	1.172	7.066			32.513	1.371			
Industri	2.338	809	23			18.442	2.970		5.487	1.133
Elektr-,vannfors-,renovasjon	32.888	500				33.126	500			
Bygg, anlegg	59.063	10.125	849	1.856	1.395	74.232	21.183	2.676	2.000	1.883
Varehandel,hotel og res.	62.607	11.842				63.356	12.848		18.073	4.250
Transport og lagring	598	1.397				302	1.370			
Informasjon og komm.	640					382	136			
Finans- og fors.virksomhet	5.278					7.916		414		
Oms- og drift av fast eiendom	343.775	7.587	2.735	4.044	1.380	309.036	8.467	1.401	48.545	12.168
Tjenesteyting	54.471	23.684	436		416	58.235	17.454	74		410
Sum	2.389.386	199.854	33.005	8.540	5.474	2.398.794	208.806	20.276	75.287	21.313

Det er ikke foretatt næringsfordeling av nedskrivning på grupper av utlån.

Garantier fordelt etter sektorer/næringer og tap.

	2016	2015	
	Garanti	Ind. nedskr.	Ind. nedskr.
Personmarked	2.672	8.049	
Primærnæring	50	50	
Industri	5.729	17.719	
Elektrisitet-, vannforsyning, renovasjonsvirksomhet	579	579	
Bygg, anlegg	4.586	4.089	
Varehandel, hotell og restaurant	13.396	19.191	
Transport og lagring	2.454	2.160	
Omsetning og drift av fast eiendom	22.228	31.562	
Tjenesteyting	979	969	
Garanti overfor Eika Boligkreditt	10.593	12.892	
Sum	63.266	0	97.260
			0

* Eika Boligkreditt. (EBK)

Kvinesdal Sparebank hadde pr. 31.12.2016 formidlet lån til Eika Boligkreditt (EBK) på til sammen 1.057 mill. kroner. Nye formidlede lån til EBK i 2016 utgjorde 313 mill. kroner. EBK har som kriterium at lånet er innenfor 60% av panteobjektet. Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i EBK. Samlet garantiansvar var 10,6 mill. kroner 31.12.2016. Den samlede lånegarantien er fordelt på saksgaranti 0,024mill. kroner og tapsgaranti på 10,6 mill. kroner. Tilsvarende for 31.12.2015 var samlet garantiansvar på 13 mill. kroner.

- Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern
- Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 mill kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 mill kroner. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.

Ved mislighold kan EBK gjøre tapsgarantien og eventuelt saksgarantien gjeldende. Banken har ved mislighold tre alternativer: Innbetale det misligholdte beløpet til EBK for så å innkreve beløpet fra kunden, innbetale det fulle garantibeløpet til EBK eller ta lånet tilbake i egen balanse. Banken har ved årsskiftet ikke hatt utbetalinger til EBK under nevnte garantier, men har tatt to lån tilbake til egen balanse. Bankens rutiner for etablering av pantesikkerheter blir fulgt ved etablering og utbetaling av lån formidlet til EBK. Risikoen for utbetalinger under saksgarantien er etter bankens vurdering svært begrenset. I tilfeller ved vedvarende mislighold vil banken prioritere å ta lånet tilbake på egen balanse. Alle lån i EBK ligger innenfor 60% av forsvarelig verdigrunnlag, altså godt sikrede boliglån. Boligprisene må falle mer enn 40% fra utbetalingstidspunktet før banken har restrisiko på formidlede lån til EBK.

Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Utlån og garantier fordelt etter geografi.

	2016		2015	
	Utlån	Garanti	Utlån	Garanti
Vest-Agder	2.070.583	46.644	2.033.429	79.957
Oslo, Akershus	92.860	12.807	120.028	15.106
Rogaland, Hordaland	122.952	3.005	134.988	1.522
Vestfold, Telemark og Aust Agder	75.204	735	87.116	600
Landet forøvrig.	25.691	75	20.329	75
Utlandet	2.096		2.904	
Sum	2.389.386	63.266	2.398.794	97.260

Oversikt over totale misligholdte og øvrig tapsutsatte utlån.

	2016	2015	2014	2013	2012
Brutto misligholdte engasjement	33.005	20.276	17.305	36.134	44.618
- Individuelle nedskrivninger	-2.945	-2.448	-3.269	-8.339	-4.467
Totale misligholdte og tapsutsatte engasjement	30.060	17.828	14.036	27.795	40.151

Brutto øvrig tapsutsatte engasjement	8.540	75.287	59.523	87.511	158.378
- Individuelle nedskrivninger	-2.529	-18.865	-18.558	-41.104	-54.058
Netto øvrige tapsutsatte engasjement	6.011	56.422	40.965	46.407	104.320

2.c Oversikt over nedskrivninger og resultatførte renter på nedskrevne utlån og garantier.

	Garantier	Utlån
Individuelle nedskrivninger 01.01.	0	21.313
- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivning	0	13.399
+ Økte nedskrivninger i perioden	0	183
+ Nye nedskrivninger i perioden	0	720
- Tilbakeføring nedskrivninger i perioden	0	3.343
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12	0	5.474
Gruppevise nedskrivninger pr. 01.01	0	11.543
+ Periodens gruppevise nedskrivninger	0	254
= Gruppevise nedskrivninger pr. 31.12	0	11.797
Periodens endring i individuelle nedskrivninger		-15.839
+ Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	0	254
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjennomført individuelle nedskrivninger	0	13.399
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjennomført individuelle nedskrivninger	0	4.516
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	213
= Periodens tapskostnader	0	2.117
Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap.	0	1.013

2.d. Kredittrisiko – Risikoklassifiseringssystem

Bankens utlånspolicy bygger på en god kvalitetsmessig vurdering av låneprosjektene, og det benyttes et saksgangssystem som kvalitetssikrer kredittbehandlingen. Porteføljen overvåkes kontinuerlig, med vekt på lån i mislighold og med restanser. Banken opererer hovedsakelig i et meget oversiktlig geografisk område med god kunnskap om kundene, panteobjekter mv.

Banken innførte et nytt risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen i 2015. Systemet er basert på en modell som beregner forventet sannsynlighet for mislighold (PD). Risikoklassen oppdateres månedlig med data både for bedriftskunder og privatkunder. Risikoklassene benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåkning og rapportering på porteføljnivå. Systemet muliggjør en god overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje. Utlånsvolumet er delt i 10 ulike risikoklasser (RKL) og for rapporteringsformål blir disse 10 risikoklassene slått sammen til:

Lav risiko: RKL 1 – 3
Middels risiko: RKL 4 – 7
Høy risiko: RKL 8 – 10
Misligholdte engasjement:* RKL 11
Tapsutsatte engasjement: RKL 12
*Misligholdte engasjement i RKL vil si misligholdt fra første dag.

For privatkunder er prising av utlån i det vesentligste knyttet til sikkerhetsdekning av engasjementet. For bedriftskunder vektlegger banken risiko ved prising av sine engasjementer. Det er således normalt med en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån.

Fordeling på risikogrupper.

2016	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet rammekreditt	Totalt engasjement
Næringslivskunder				
Lav risiko	113.142	14.023	17.307	144.472
Middels risiko	320.601	29.438	33.901	383.940
Høy risiko	109.988	5.851	3.051	118.891
Misligholdte og tapsutsatte engasjement*	49.955	690	1.599	52.243
Ikke klassifisert	5	0	0	5
Sum Næringslivskunder:	593.691	50.001	55.858	699.550

Privatkunder				
Lav risiko	1.269.773	1.939	138.117	1.409.829
Middels risiko	357.390	235	5.575	363.200
Høy risiko	141.591	499	304	142.394
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	26.904	0	0	26.904
Ikke klassifisert	37	0	0	37
Sum Privatkunder:	1.795.695	2.673	143.996	1.942.363
Sum	2.389.386	52.674	199.854	2.641.914

2015	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet rammekreditt	Totalt engasjement
Næringslivskunder				
Lav risiko	85.533	4.700	6.694	96.927
Middels risiko	242.505	40.399	35.136	318.040
Høy risiko	188.427	24.219	23.355	236.001
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	79.757	7.000	1.115	87.872
Ikke klassifisert	1.318	0	0	1.318
Sum Næringslivskunder:	597.540	76.318	66.300	740.158

Privatkunder				
Lav risiko	1.204.365	6.724	132.864	1.343.953
Middels risiko	368.897	806	7.558	377.261
Høy risiko	207.775	446	384	208.605
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	20.160	73	0	20.233
Ikke klassifisert	57	0	1.700	1.757
Sum Privatkunder:	1.801.254	8.049	142.506	1.951.809
Sum	2.398.794	84.367	208.806	2.691.967

Forskyvning mellom risikogrupper: På både næringslivs- og privatkunder er det en klar forskyvning fra høy risiko til middels og lav risiko.

Aldersfordeling av utlån.

	Total	Ikke forfalt	1 - 3 mnd	3 - 6 mnd	6 - 12 mnd	Over 1 år
2016	2.389.386	2.341.316	15.065	26.354	23	6.628
2015	2.398.794	2.338.355	40.164	9.375	6.720	4.180
2014	2.237.623	2.201.027	19.038	7.778	1.153	8.627
2013	2.021.811	1.975.380	4.746	36.604	2.712	2.369
2012	2.088.736	2.017.712	19.917	11.472	10.564	29.071

Forventet tapsnivå: Gruppevisе og individuelle nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 17.271. Dette tilsvarer 0,65% av brutto utlån, garantier og trekkfasilitet. Årlige tap forventes ikke å overstige 0,2% av forvaltningskapital. Med lavkonjunktur i norsk økonomi forventes størsteparten av de fremtidige tapene å komme fra næringsporteføljen med høy risiko.

Forventet tap i forhold til forventede renteinntekter: Forventede tap i personmarkedet antas å bli marginale i forhold til renteinntektene. Dette vil også gjelde for næringslivsporteføljen med lav og normal risiko. Fremtidige tap i risikoklasse høy fra næringsliv, forventes å bli mindre enn gruppens renteinntekter.

Balanseført verdi på utlån som ville ha vært forfalt eller falt i verdi, men hvor vilkår er reforhandlet. Bankens utlånspraksis tilsier at det ikke gjennomføres reforhandlinger av utlån med bakgrunn i at mislighold vurderes å være nær forestående. Refinansieringer, reforhandling av vilkår og øvrige endringer av engasjementer skjer med bakgrunn i reelle kredittmessige vurderinger.

2.e. Overtatte eiendeler.

Banken eier pr. 31.12.2016 følgende overtatte eiendommer.

1. Tomteområde i Lyngdal kommune	Bokført verdi:	659
2. Tre tomter i Kvinesdal kommune	Bokført verdi:	1.692
3. Aksjer i fire selskap i Kvinesdal kommune	Bokført verdi:	17.544
4. Eiendom i Lindesnes kommune	Bokført verdi:	6.539
5. Tomteområde i Lindesnes kommune	Bokført verdi:	1.500
6. Tomteområde i Farsund kommune	Bokført verdi:	2.023

Økningen i overtatte eiendeler i 2016 knytter seg i vesentlig grad til restrukturering av de selskaper banken eide også i 2015. Banken har som årsoppgjørdisponering avgitt konsernbidrag til selskapene. Investeringen vil før regnskapsavleggelsen i 1. kvartal 2017 bli nedregulert betydelig i forbindelse med de besluttede kapitalnedsettelse r i de underliggende selskaper. Den betydelige økte posten knyttet til overtatte eiendeler er med dette midlertidig.

Overtatte eiendeler er enten utleid eller ligger ute for salg, og banken forventer at eiendommene i vesentlig grad blir avhendet i løpet av 2017.

NOTE 3 SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER.

3.a. Verdssettelse

Bankens beholdning av obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmidler. Obligasjonene vurderes som en portefølje, idet papirene er rimelig likvide. Obligasjonene er vurdert til laveste verdi av porteføljens anskaffelseskost og virkelige verdi. Beregning av virkelig verdi bygger på observerbare markedsverdier. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av bankens obligasjonsportefølje er satt ut til en profesjonell aktør.

3.b Obligasjonsporteføljen fordeler seg som følger.

	Risiko-vekt	Kost-pris	Bokført verdi	Markeds-verdi	Andel Børsnotert
Utstedt av det offentlige					
Kommuner/Fylkeskommuner	20 %	35.472	35.472	35.488	0 %
Utstedt av andre					
Bankobligasjoner	20 %	24.251	24.251	24.074	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	175.200	175.200	174.718	100 %
Sum		199.451	199.451	198.792	
Kursregulering på porteføljen			-643		
Sum sertifikater,obligasjoner mv.		234.923	234.280	234.280	

- (1)
- Banken har gjennom rammeavtale med Eika Boligkreditt, forpliktet seg til å kjøpe nyutstedte OMF-er om EBK ikke kan innhente likviditet på annen måte. Estim at for perioden 01.01.2017 til 31.12.2017 viser at EBK i perioden har likviditetsoverskudd og banken har følgelig ingen forpliktelse i denne perioden. Effektiv rente på obligasjonsbeholdningen er 2,03% basert på gjennomsnittsbeholdning, (hensyntatt kursregulering)

NOTE 4 VARIGE DRIFTSMIDLER OG ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

4.a Verdssettelse

Faste eiendommer og andre varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrullet akkumulerte ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

4.b Spesifikasjon av postene

	Maskiner, Inventar, Transportmidler	Bygninger
<i>Anskaffelseskost 1.1.</i>	<i>15.905</i>	<i>33.736</i>
Tilgang 2016	112	1.379
Avgang 2016	683	0
<i>Akkumulert anskaffelseskost 31.12</i>	<i>15.334</i>	<i>35.115</i>
Akkumulerte avskrivninger	7.822	27.193
<i>Bokført verdi</i>	<i>7.512</i>	<i>7.922</i>
Årets avskrivninger	1.259	1.216

Antatt økonomisk levetid for maskiner/inventar/transportmidler er ca 5 år.
Antatt økonomisk levetid for bygninger er 25 år.

Bygninger omfatter bankens forretningsbygg i Liknes, leilighet på Knaben og ferieleilighet i Spania. Forretningsbygg i Liknes benyttes i hovedsak til bankens egen drift. Her er 24% av arealet utleid.

NOTE 5 AKSJER OG EIERINTERESSER

5.a Verdifastsettelse.

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis deles i to grupper, omløpsmidler og anleggsmidler. Banken har ikke plasseringer i omløpsporteføljen 31.12.2016

Anleggspapirer, aksjer og egenkapitalbevis som er beregnet til varig eie er vurdert til anskaffelseskost. Nedskrivning blir foretatt når de virkelige verdiene er vesentlig lavere enn anskaffelseskost og verdifallet vurderes som varig. Virkelig verdi/markedsverdi av børsnoterte aksjer defineres som børskurs pr 31.12.2016. For eiendeler som ikke omsettes i et regulert marked er den virkelige verdien fastsatt på ulike grader av skjønn.

5.b Opplysninger om aksjer, egenkapitalbevis og andeler.

Selskapets navn	Org.nr.	Antall aksjer	Eierandel	Ansk. kost.	Bokført verdi	Virkelig verdi	Andel børsnotert
Jæren Sparebank	937 895 976	800	*	88	88	91	100
Hjelmeland Sparebank	937 896 581	3.733	*	411	411	530	0
Sum egenkapitalbevis,anleggsmidler				499	499	621	
Spama AS	916 148 690	200	*	20	20	241	0
Flekkefjord Produkter AS	927 420 074	4	*	4	-	-	0
Eika Gruppen AS	979 319 568	298.438	1,23 %	11.598	11.594	40.289	0
Eika Boligkreditt AS	885 621 252	14.206.450	1,53 %	59.579	59.579	59.579	
Eiendomskreditt AS	979 391 285	16.800	*	1.692	1.692	1.692	0
NBNP 2 AS	998 845 467	8.083	*	589	589	248	0
Fjord Invest Sørvest AS A aksjer	990 311 528	1.249.744	2,56 %	1.472	-	-	0
Fjord Invest Sørvest AS B aksjer	990 311 528	10.256	2,05 %	10	-	-	0
BankID	913 851 080	65		103	103	103	0
SDC	DK0183232751	2.970		1.347	1.347	1347	0
Sum aksjer,anleggsaksjer				76.414	74.924	103.499	
Kvinesdal & Omegn Golfklubb	975 660 133	204	31,58 %	2.952	-	-	0
Kvinesdal Vekst BA	989 616 536	150	*	75	-	-	0
Sum andeler,anleggsmidler				3.027		-	

Møter & Mat AS	914 840 708	560	100,00 %	1.308	1.308	1.308	0
Sør Vest Eiendomsmegling AS	914 747 929	20	20,00 %	20	20	20	0
Merkantil Service AS	936 865 259	3.050	50,00 %	3.050	3.050	3.050	0
Sum tilknyttet selskap				4.378	4.378	4.378	
Sum aksjer,andeler og aksjer i konsernselskap				84.317	79.801	107.877	
Eierandel merket med * er lavere enn 1%							

5.c Beholdningsendring aksjer anleggsmidler.

	Inngående balanse	Tilgang	Avgang	Ned- skrivning	Utgående balanse
Aksjer,andeler,verdipapirfond	66.032	13.979	0	210	79.801

NOTE 6 ANSVARLIG KAPITAL

6.a Egenkapital

	Disp. Årets resultat	Beholdning EK-bevis kapital	egne EK-bevis	Overkurs fond	Utjevnings- fond	Gave- fond	Spare- bankens fond	SUM Egen- kapital
Endring i egenkapitalen								

Egenkapital 01.01.		51.700	-438	965	10.029	1.276	179.151	242.682
Salg egne EK-bevis			215		-89			
Estimatavvik ført mot egenkapitalen					-248		-717	
Resultat 2016	26.476							
Avsetning til gaver	0					-200		
Avsetning til utbytte	1.925							
Overført til Sparebankens Fond	19.368						19.368	
Overført til gavefond	300					300		
Overført til Utjevningsfond	4.883				4.883			
Egenkapital 31.12.		51.700	-223	965	14.575	1.375	197.802	266.194

6.b Kapitaldekning

Endring i kapitaldekningsreglene ble innført høsten 2014 – Basel III /CRDIV og banken beregner således kapitaldekningen ut fra endret regelverk. De viktigste endringer som påvirker kapitalen er følgende: Fradrag i ansvarlig kapital vil primært redusere ren kjernekapital, mens man tidligere foretok justering med 50/50 fordeling mellom ren kjernekapital og tilleggskapital. Fradrag for investering i ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner vil etter overgangsreglene komme 100 % til fradrag i ren kjernekapital innen 1. januar 2018. Bankens kapitaldekning er beregnet etter gjeldende overgangsregler og hvor full effekt av endringene vil fremkomme 1.januar 2018.

Ansvarlig kapital	2016	2015
Sparebankens fond	197.802	179.151
Gavefond	1.375	1.276
Utjevningsfond	14.575	10.029
Egenkapitalbeviskapital	51.700	51.700
Beholdning av egne EK-bevis	-223	-438
Overkursfond	965	965
Fradrag for ikke vesentlige investeringer i andre finansinstitusjoner	-31.124	-16.687
Ren kjernekapital	235.070	225.996
Fondsobligasjon - kjernekapital	44.706	44.610
Fradrag for ikke vesentlige investeringer i andre finansinstitusjoner	-10.375	-12.514
Kjernekapital	269.401	258.092
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	44.722	44.638
Fradrag for ikke vesentlige investeringer i andre finansinstitusjoner	-10.375	-12.514
Tilleggskapital	34.347	32.124

Netto ansvarlig kapital	303.748	290.216
--------------------------------	----------------	----------------

Ansvarlig lånekapital	2016	2015
Ansvarlig obligasjonslån 28.06.13 - 28.06.23	25.000	25.000
Ansvarlig obligasjonslån 10.11.15 - 10.11.25	20.000	20.000
Fondsobligasjon 28.06.2013 - Evigvarende 1.Call 28.06.2018	35.000	35.000
Fondsobligasjon 10.11.2015 - Evigvarende 1.Call 10.11.2020	10.000	10.000

Ansvarlig obligasjonslån:

(1)Kupongrenten er 3 mnd NIBOR + 300 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har løpetid på 10 år med rett til ordinær CALL første gang 28.06.2018.

(2)Kupongrenten er 3 mnd NIBOR +280 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har løpetid på 10 år med rett til ordinær CALL første gang 10.11.2020.

Fondsobligasjon:

(1) Renten er 3 mnd NIBOR + 490 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid. Låntaker har rett til å innfri første gang 28.06.2018, deretter på hver rentebetalingsdato.

(2) Renten er 3 mnd NIBOR + 450 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid. Låntaker har rett til å innfri første gang 10.11.2020, deretter på hver rentebetalingsdato.

BEREGNINGSGRUNNLAG

Eksponeringskategorier	2016	2015
Stater og sentralbanker		
Lokale og regionale myndigheter	7.595	537
Institusjoner	22.939	13.485
Foretak	194.243	232.383
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	989.222	967.791
Forfalte engasjementer	31.647	19.665
Obligasjoner med fortrinnsrett	17.488	16.558
Fordringer på institusjoner og foretak med kortsiktig binding	0	8.247
Egenkapitalposisjoner	23.550	24.518
Øvrige engasjementer	148.816	165.502
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	1.435.500	1.448.686
+ Operasjonell risiko	118.397	112.169
+ Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-Tillegg)	0	45
Sum beregningsgrunnlag	1.553.897	1.560.900

Ren kjernekapital i prosent	15,13 %	14,48 %
Kjernekapital i prosent	17,34 %	16,53 %
Ansvarlig kapital i prosent:	19,55 %	18,59 %
Ansvarlig kapital over 8%.	179.436	165.344

NOTE 7. FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko kan litt forenklet sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser ved forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kreditt-rammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, som løpende fremlegges for styret. Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 85 %. Dekningen utgjør ved årets utgang 88,7% mot 84,5% året før.

For å fylle likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarkedet. Forfallsstrukturen fremgår av note 8.Gjeld.

Kvinesdal Sparebank har ubenyttet trekkrettighet i DNB på 85 mill. kroner. Banken har deponert verdipapirer i Norges Bank som gir en låneramme på 177 mill. kroner.

Med inngåtte avtaler har banken redusert sin likviditetsrisiko og den vurderes å være under god kontroll.

Restløpetid

Post i balansen:	Totalt	inntil 1 mnd	1-3mnd	3m -1år	1-5år	over 5år	uten løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	66.511	66.511					
Utlån til og fordringer på kredittinst.	90.618	60.615	30.003				
Utlån til og fordringer på kunder	2.389.386	356.321	17.703	83.721	475.195	1.456.446	
Individuelle nedskrivninger på utlån	-5.474						-5.474
Nedskrivninger på grupper av utlån	-11.797						-11.797
Sertifikater og Obligasjoner	234.280		18.652	22.033	184.238	10.000	-643
Øvrige eiendeler med løpetid	56.828	7.074			34.320	15.434	
Eiendeler uten restløpetid	80.857						80.857
Sum eiendeler	2.901.209	490.521	66.358	105.754	693.753	1.481.880	62.943
herav i utenlandsk valuta	2.234	887					1.347
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.735	2.735					
Innskudd fra og gjeld til kunder	2.118.653	1.940.641	178.012				
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdipapirer	376.460		29.839	125.000	221.621		
Øvrig gjeld med restløpetid	38.497		38.497				
Gjeld uten restløpetid	9.243						9.243
Ansvarlig lånekapital	89.427				35.373	54.054	
Egenkapital	266.194						266.194
Sum gjeld og egenkapital	2.901.209	1.943.376	246348	125.000	256.994	54054	275.437
herav i utenlandsk valuta	0						0
Netto likviditetseksponering på balansen	0	-1.452.855	-179.990	-19.246	436.759	1.427.826	-212.494
Kassekreditt er medtatt under intervall inntil 1 mnd.							

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap på grunn av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Se note 2 for informasjon om kredittrisiko i utlånsengasjement.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån. Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke trukne kreditter er forbundet med kredittrisiko. Motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter innebærer også kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter, og er nedenfor nærmere omtalt under renterisiko.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har en lav renteeksponering på sine utlån, der fastrenteutlån utgjør 36 mill. kroner pr. 31.12.2016. Disse fastrenteutlån forfaller i perioden 2017-2018.

Fastrenteinnskudd utgjør ved utgangen av året 24 mill. kroner og har en løpetid mindre enn 12 måneder. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten anses som lav.

Bankens samlede renterisiko vurderes som lav, og er godt innenfor fastsatt ramme på 1,5 mill. kroner.

Tid fram til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Gjenstående tid til renteregulering

Post i balansen:	Totalt	innt 1 mnd	1-3mnd	3m -1år	1-5år	over 5år	uten rente- eksp.
Kontanter og fordr. på sentralbanker	66.511						66.511
Utlån til og fordringer på kredittinst.	90.618						90.618
Utlån til og fordringer på kunder	2.389.386	3.759	2.354.614	22.877	8.136		
Individuelle nedskrivninger på utlån	-5.474						-5.474
Nedskrivninger på grupper av utlån	-11.797						-11.797
Sertifikater og Obligasjoner	234.280	72.558	150.378	11.987			-643
Øvrige eiendeler	137.685						137.685
Sum eiendeler	2.901.209	76.317	2.504.992	34.864	8.136	-	276.900
herav i utenlandsk valuta	2.234						2.234
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.735						2.735
Innskudd fra og gjeld til kunder	2.118.653	7.249	6.806	9.675			2.094.923
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdip.	376.460		376.460				
Øvrig gjeld	47.740						47.740
Ansvarlig lånekapital	89.427		89.427				
Egenkapital	266.194						266.194
Sum gjeld og egenkapital	2.901.209	7.249	472.693	9.675	0	0	2.411.592
Herav i utenlandsk valuta	0						
Netto renteeksponering på balansen		69.068	2.032.299	25.189	8.136	0	-2.134.692
Ikke balanseførte finansielle derivater som påvirker renterisikoen		5.000					
Netto renteeksponering		74.068	2.032.299	25.189	8.136	0	-2.134.692

Valutarisiko

Banken er valutabank og eiendeler i utenlandsk valuta er ved årsskiftet omregnet til norske kroner etter middelkurser mellom kjøps- og salgsnoteringer pr. 31.12. i regnskapsåret. Bankens valutarisiko er knyttet til eiendeler i utenlandsk valuta og består av sedler og mynt omregnet til 0,9 mill. kroner, samt aksjer i SDC omregnet til 1,3 mill. kroner. Valutarisikoen anses som ubetydelig. Banken har stillet garantier tilsvarende motverdien av 17 mill. kroner på 3 valutalån som våre kunder har tatt opp i annen finansinstitusjon jfr. Note 10c. Banken har kun valutarisiko på disse garantiene dersom kunden skulle misligholde lånene.

Prisrisiko

Bankens investeringer i egenkapitalinstrumenter er begrenset og utgjør pr 31.12.2016 0,5 mill. kroner. Spesifikasjon fremgår i note 5.

NOTE 8. GJELD

Innskudd fra og gjeld til kunder	
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	1.546.690
Herav innskudd på særlige vilkår.	107.205
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	571.963
Sum Innskudd fra og gjeld til kunder	2.118.653

Innskudd på særlige vilkår er innskudd med rentebetingelser som avviker fra bankens standardvilkår. Gjennomsnittlig vektet rente gjennom året på gjeld til kunder har vært 1,31% Renten er beregnet ut fra avkastning og gjennomsnittlig saldo gjennom året.

Obligasjonsgjeld	Vilkår	Løpetid	Pålydende
Sertifikatlån	2,00	11.02.16 - 10.02.17	30.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 0,70	27.11.14 - 26.05.17	50.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 0,73	14.08.14 - 08.09.17	75.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 1,42	16.02.16 - 16.02.18	40.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 0,955	19.12.14 - 19.12.18	50.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 0,88	26.03.15 - 26.03.19	50.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 1,29	23.09.15 - 23.09.19	42.000
Ihendehaverobligasjonslån	3m Nibor + 1,12	26.08.16 - 26.02.20	40.000
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdipapirer			377.000

Resterende underkurs på obligasjonene, 0,4mill. kroner utgiftsføres planmessig hvert år frem til lånene blir innfridd. Utgiften resultatføres som en justering av obligasjonenes løpende rentekostnad. I tillegg er det periodisert direkte kostnader 0,12 mill som kostnadsføres i 2017. Gjennomsnittlig rente for året har vært 2,30%. Renten er beregnet ut fra kostnad inkludert underkurs og gjennomsnittlig saldo gjennom året.

Annen gjeld - viktigste enkeltposter	2016	2015
Bankremisser	422	589
Betalbar skatt	543	6.631
Leverandørgjeld	2.055	699
Avsatt utbytte egenkapitalbevis	1.925	0
Konsernbidrag	23.748	
Selgerkreditt	1.300	
Annen gjeld	3.283	3.617
Sum annen gjeld	33.276	11.536

NOTE 9. OPPLYSNINGER VEDRØRENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

9 a Antall ansatte

Pr. 31.12.2016 har banken 22 ansatte. Dette utgjør 20 årsverk.

9 b Lønn og lån til ansatte og tillitsvalgte.

	Lønn & godtgjørelse	Lån & garantier
Banksjef, inkl. fri bil, rentefordel	1.741	8.328
Øvrige ansatte		44.085
Leder av styret	110	0
Nestleder av styret	44	0
Øvrige medlemmer av styret	217	1.892

Leder for generalforsamlingen	13	0
Øvrige medlemmer av generalforsamlingen	36	7.107

Kontrollkomiteen	18	
Kvinesdal Sparebank har ikke kontrollkomite etter at nye vedtekter ble vedtatt i mars 2016		

Ingen ansatte har mottatt aksjeverdibasert godtgjørelse. En del ansatte har mottatt egne egenkapitalbevis som en del av bonusordning.

Rentesubsidiering

Årets kostnad til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 0,5 mill. kroner.

9 c Pensjonsforpliktelser overfor ansatte og tillitsmenn.

Obligatorisk tjenestepensjon er lovpålagt og banken har ordning gjennom Storebrand forsikring som tilfredsstiller kravene. Den kollektive ytelsespensjonsordningen ble lukket for nye medlemmer fra 01.07.2005. Nyansatte etter denne dato blir tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning i samme selskap. Innbetalt premie utgjør 0,3 mill. kroner. Fra og med 01.01.2017 er alle ansatte flyttet over til innskuddsbasert pensjonsordning. Banken har en livrente som sikrer tidligere banksjef en driftspensjon på 70% av lønn over 12G fra 67 år. Nåværende banksjef har avtale om førtidspensjon fra fylte 62 år. Denne er beregnet som en fremtidig forpliktelse. Det er for 2016 kostnadsført 0,5 mill kroner på denne ordningen.

Selskapets ansatte har tidligere inngått i AFP ordningen for bank og finansnæringen. I forbindelse med omleggelse av AFP ordningen er selskapets ansatte nå overført til ny felles AFP ordning.

Ny AFP ordning anses som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordninger beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til å foreta en beregning av selskapets andel av forpliktelsen i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med løpende kostnadsføring av betalt premie.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Aktuarmessige beregninger av egen ordning blir foretatt hvert år forsikringsselskapet ut fra valgte forutsetninger. Estimat- og forutsetningsavvik måles mot det største av brutto pensjonsforpliktelse og sum pensjonsmidler.

Ved beregning av framtidige pensjoner er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2016	2015
Diskonteringsrente	2,10 %	2,50 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,10 %	2,50 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,50 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	0,00 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,00 %	2,25 %

Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift faktor	14,10 %	14,10 %
---	---------	---------

Pensjonskostnader:	2016	2015
Årets pensjonsopptjening	729	1.241
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	214	217
-Forventet avkastning på pensjonsmidler	0	0
+ Resultatførte endringer og estimatavvik	0	0
= Pensjonskostnad (brutto)	943	1.458
- Utbetalt driftspensjon	-103	-157
- Resultatført avvik	-161	-158
+Utgifter til Innskuddspensjon	335	265
+Utgifter til AFP-ordning	203	191
= Pensjonskostnad(netto)	1.217	1.599

	2016	2015
Pensjonsforpliktelser:		
Pensjonsforpliktelser DBO	31.470	30.596
- Pensjonsmidler(markedsverdi)	22.227	21.956
Estimatavvik	0	0
= Pensjonsforpliktelser(netto)	9.243	8.640
* Arbeidsgiveravgift inkludert i pensjonsforpliktelsen	1.142	1.068

NOTE 10. DIVERSE ANDRE TILLEGGSOPPLYSNINGER

10.a Skatt

Skattekostnaden består av følgende to elementer, betalbar skatt og endring i utsatt skatt.

Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	31.885
Utbytte og tap på verdipapirer	-6.506
Andre permanente forskjeller	-1.005
Endring i midlertidige forskjeller	-213
Avgitt konsernbidrag	-23.748
Skattepliktig inntekt for 2016	413
Inntektsskatt for 2016	103
Formuesskatt for 2016	440
For mye avsatt skatt 2015	-230
Endring utsatt skattefordel 2016	53
Skatteeffekt, konsernbidrag	5.937
Årets skattekostnad	6.303

Utsatt skattefordel er beregnet slik:

	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Midlertidige forskjeller			
Bygninger, maskiner, inventar	-8.101	-7.645	455
Andre forskjeller	-108	-1.379	-1.271
Grunnlag (utsatt skattefordel)/utsatt skatt	-8.209	-9.024	-816
Utsatt skattefordel	-2.052	-2.256	-204
Negative forskjeller som ikke kan utlignes:			
Pensjonsforpliktelse	-9.243	-8.640	603
Utsatt skattefordel	-2.311	-2.160	151
Grunnlag (-utsatt skattefordel) / utsatt skatt	-17.452	-17.664	-212
Netto utsatt skattefordel i balansen 25%	-4.363	-4.416	53

10.b Sikringsfondsavgift

Bankenes Sikringsfond

Banksikringsloven av 6. desember 1996 nr.75, pålegger sparebankene å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil 2 mill. kroner av det samlede innskudd. Årlig innbetales en avgift til Bankenes Sikringsfond etter bestemmelser i Banksikringsloven. I 2016 utgjorde dette for vår bank 1,5 mill. kroner mot 1,4 mill. kroner i 2015.

10.c Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser	2016	2015
Garantier		
Lånegarantier	16.604	36.690
Betalingsgarantier	20.504	18.861
Kontraktsgarantier	15.566	28.817
Garanti Eika Boligkreditt	10.592	12.892
Sum betingede forpliktelser	63.266	97.260

Forpliktelser	2016	2015
Ubenyttede rammekreditter flexilån	127.795	130.653
Ubenyttede rammekreditter ellers	72.059	78.153
Sum forpliktelser	199.854	208.806

- Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK.** EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75% av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBK sin overskuddslikviditet være minst 6% av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. 31.12.2016 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0.

10.d Spesifikasjon av Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2016	2015
Garantier	1.406	1.682
Sparing og plassering (verdipapirer,fond med mer)	820	373
Betalingsformidling	7.139	6.574
Forsikring	4.812	6.069
Kredittformidling (EBK,Eika Kortbank,Eika Finans)	5.264	6.935
Annen virksomhet	1.347	1.149
Sum Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	20.788	22.782

10.e Spesifikasjon av Andre driftsinntekter

	2016	2015
Driftsinntekter fra faste eiendommer	426	449
Gevinst ved salg av bil		141
Sum Andre driftsinntekter	426	590

10. f Spesifikasjon av Andre driftskostnader

	2016	2015
Driftskostnader faste eiendommer	961	1.218
Honorar eksternt revisor	464	457
Konsulentbistand	997	593
Leie lokaler og maskiner	2.281	1.947
Utgifter maskiner,inventar,transportmidler	178	192
Øvrige poster	3.995	8.349
Sum Andre driftskostnader	8.876	12.756

Revisjon:

	2016	2015
Lovpålagt revisjon	256	244
Skatterådgivning	12	11
Annen bistand	196	202
Sum revisjonshonorar (inkl mva)	464	457

10.g Fordeling av inntekter på geografisk område.

Banken har ingen markeder som geografisk skiller seg betydelig fra hverandre. Utlånene er fordelt med 87% til Vest-Agder fylke og 13% til landet for øvrig. Garantiene er fordelt med 89% til Vest-Agder fylke og 11% til landet for øvrig.

NOTE 11. FINANSIELLE DERIVATER

Rente- og egenkapitalrelaterte instrumenter utenfor balansen.

	Nominelt beløp	Virkelig verdi
Rentebytteavtaler	5.000	-24

Nominelt beløp er den underliggende hovedstol som er grunnlag for beregning av renteinntekter, rentekostnader og netto kursgevinst i resultatregnskapet.
Banken har i 2016 ikke hatt handelsportefølje av finansielle derivater. Bankens derivatforretninger har tilknytning til sikring av risiko som har oppstått i balanseposter. Sikringsforretningene er verdsatt etter samme prinsipp som posten de er ment å sikre. Inntekter og kostnader er resultatført i samsvar med de postene de sikrer.

Kvinesdal Sparebank har anvendt følgende finansielle derivat i 2016.

Rentebytteavtaler:

Avtaler om å bytte rentebetingelser for et avtalt beløp over en nærmere avtalt periode. Kun rentebetalinger er knyttet til transaksjonsflyten.

Risikofaktorer.

Som sikringsforretning består risikoen ved en slik avtale i at det ikke er perfekt samvariasjon mellom verdiendring på sikringsavtalen og den sikrede post. Bankens kredittrisiko i forbindelse med bytteavtalene vurderes som ubetydelig.

NOTE 12. EGENKAPITALBEVISKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Egenkapitalbeviskapital bokført verdi	2016	2015
Egenkapitalbeviskapital bokført verdi	51.700	51.700
- Beholdning av egne EK-bevis	-223	-438
Overkursfond	965	965
Utjevningsfond	14.575	10.029
Sum Egenkapitalbeviskapital	67.017	62.256

20 største eiere	Antall	Andel%
Jæren Sparebank	51.717	9,40
Rørosbanken Røros Sparebank	17.732	3,22
Larvikbanken Brunlanes Sparebank	16.648	3,03
Askim og Spydeberg Sparebank	16.057	2,92
Marker Sparebank	14.973	2,72
Melhus Sparebank	14.776	2,69
Orkdal Sparebank	14.382	2,61
Surnadal Sparebank	14.382	2,61
Eidsberg Sparebank	13.988	2,54
Sparebanken DIN	13.495	2,45
Kragerø Sparebank	12.806	2,33
Selbu Sparebank	12.708	2,31
Tinn Sparebank	12.215	2,22
Høland og Setskog Sparebank	11.821	2,15
Bud,Fræna og Hustad Sparebank	10.836	1,97
Meldal Sparebank	10.737	1,95
Arendal og Omegns Sparekasse	9.851	1,79
Berg Sparebank	9.851	1,79
Blaker Sparebank	9.851	1,79
Grong Sparebank	9.851	1,79
Sum 20 største eiere	298.677	54,30
Sum øvrige eiere	246.171	44,76
Egne egenkapitalbevis	2.377	0,43

Ledende ansatte med personlig nærstående:

Tone Egeland Syvertsen	825	0,15
Andreas Niklas Gredal	825	0,15
Svein Hermansen	1.125	0,20

Sum antall egenkapitalbevis	550.000	100,00
-----------------------------	---------	--------

	2016	2015	2014
Egenkapitalbevisbrøk pr. 31.12.	25,18 %	25,65 %	25,55 %

Kvinesdal Sparebank har en eierandelskapital på 51,7 mill. kroner og består av 550.000 EK-bevis hvert pålydende kr. 94. Eierandelskapitalen er tatt opp i en omgang i 2011. Det finnes kun en klasse av EK-bevisene, og alle EK-bevis har lik stemmerett. Utbytte til utbetaling er satt av med 1,9 mill. kroner. Dette gir kr 3,50 pr EK-bevis. I tillegg er det avsatt 4,88 mill. kroner til utjevningsfondet. Dette gir en avkastning pr. EK-bevis på kr.12,38.

Grunnen til at banken eier egne EK-bevis, er ønske om å ha en beholdning tilgjengelig for salg til lokale investorer.

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Kvinesdal Sparebank

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kvinesdal Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik

intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i

regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

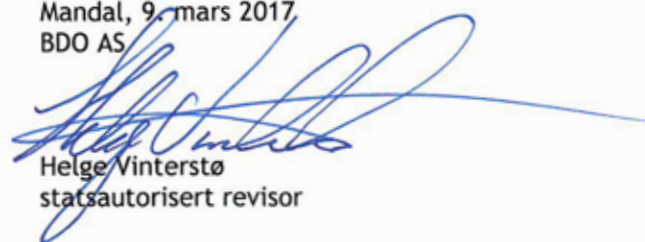
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mandal, 9. mars 2017,
BDO AS

Helge Vinterstø
statsautorisert revisor

GENERALFORSAMLING

KUNDEVALGTE

Kjell Ingvald Svindland, leder
Sara Grethe Aamodt, nestleder
Øyvind Kristiansen
Per Øistein Rogstad
Linda Eftestad Nilsen

SAMFUNNSFUNKSJON

Malin Stokkeland

VARAMEDLEMMER KUNDEVALGTE

Grethe Synnøve Jerstad Espeland
Finn Høydal

VARAMEDLEM SAMFUNNSFUNKSJON

Ahmed Lindov

STYRET

Arne Gravdal, leder
Bente Haugland, nestleder
Jens Unhammer
Thomas Luraas
Berit Elve representant ansatte

VARAMEDLEMMER

Merethe Nilsen Rannestad
Dag Haaland
Per Versland representant ansatte

VALGKOMITE

Øyvind Kristiansen, leder
Sara Grethe Aamodt
Malin Stokkeland
Per Versland
Harald Flaa
VARAMEDLEMMER
Kjell Ingvald Svindland
Hans Inge Eriksen
Susanna Poulsen

ANSATTE

Tone Linda Kongevold
Per Versland
Hans Inge Eriksen
Andreas Niklas Gredal

VARAMEDLEMMER

Lars Heimdal
Olaug Sofie Telhaug

EGENKAPITALBEVISEIERNE

Tor Egil Lie
Svein Olav Gvammen
Harald Flaa
Per Olav Nærestad
Nina Holte
Susanna Poulsen

VARAMEDLEMMER

Vidar Homme
Dag Sandstå
Knut Kjetil Møen

GAVEKOMITE

Sara Grethe Aamodt
Malin Stokkeland
Tone Linda Kongevold
Per Øistein Rogstad

VARAMEDLEMMER

Andreas Niklas Gredal
Øyvind Kristiansen

■ SIRDAL

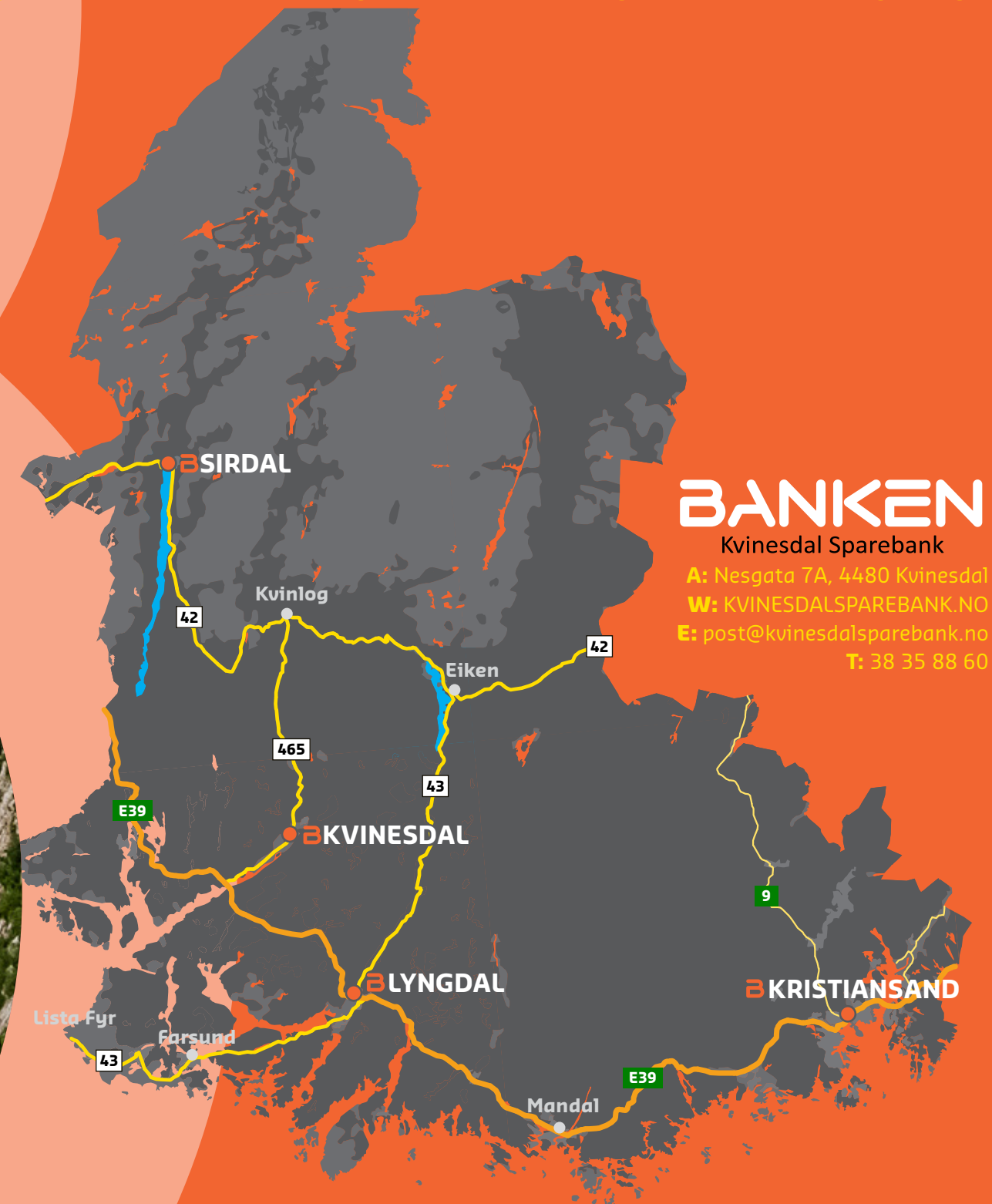
■ KVINESDAL

■ LYNBDAL

■ KRISTIANSAND

BANKEN

Kvinesdal Sparebank

A: Nesgata 7A, 4480 Kvinesdal

W: KVINESDALSPAREBANK.NO

E: post@kvinesdalsparebank.no

T: 38 35 88 60

Alle foto hvor annet ikke er nevnt
tatt av Jan Kåre Rafoss

En alliansebank i eika.

A: Nesgata 7A, 4480 Kvinesdal **W:** KVINESDALSPAREBANK.NO
E: post@kvinesdalsparebank.no **T:** 38 35 88 60

En alliansebank i **eika.**